

Revue Piešťany, ročník XLVI.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Redakčný fotograf:
Mgr. Martin Palkovič

Redakčná rada:

Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Kornel Duffek, PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:

Mgr. Petra Adamcová,
PhDr. Robert Bača,
Mgr. Andrej Bolerázsky,
Mgr. Peter Kadlík, Mgr. Martin Kostelník,
PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Martin Palkovič

Foto:

Archív BM, archív IFBLR,
archív Igora Čecha,
archív Júliusa Mendla,
Robert Bača, Eva Drobňá,
Ing. Vojtech Hank, Ing. Tatiana Hrašková,
Ing. Tomáš Hudcovič,
Hvezdáreň Banská Bystrica,
Mgr. Peter Kadlík, Mgr. Martin Palkovič

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

This issue of Revue Piešťany
was translated by SKYPERS
The School of Languages
www.skypers.sk

Grafická úprava:

Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:

PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:

Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk
Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Zima 2010/2011 - Winter 2010/2011

2-4

Dych zimy v Považskom Inovci (Kornel Duffek)

- Winter's Breath on the Považský Inovec
- Der Hauch des Winters in Považský Inovec

5-7

Cinematik - festival pre mladých každého veku (Martin Palkovič)

- Cinematik - a festival for the young of all ages
- Cinematik - Festival für Junge und Junggebliebene

8-9

Na Astrofilme žiarili skutočné hviezdy (Martin Palkovič)

- Real Stars Were Shining Again at Astrofilm
- Bei Astrofilm leuchteten echte Sterne

10-13

Záujem o štúdium fyzioterapie rastie (Drahomíra Moretová)

- Interest in Studying Physiotherapy is on the Rise
- Das Interesse am Studium der Physiotherapie wächst

14-16

Prehliadka pestrých nápadov (Martin Palkovič)

- A Display of a Patchwork of Ideas
- Ein Defilee bunter Ideen

17-19

Udalosti - návštevy - stretnutia

- Events - Visits - Meetings
- Ereignisse - Besucher - Treffen

20-21

Kalendár Jozefa Scheka (Drahomíra Moretová)

- Jozef Schek's Calendar
- Ein Kalender für Jozef Schek

22-23

Českí maliari vo Fontáne (Kornel Duffek)

- Czech Painters at Fontana
- Tschechische Maler in „Fontána“

24-27

Sklo a porcelán s kúpeľnými motívmi (Martin Kostelník)

- Glass and Porcelain with Spa Motifs
- Glas und Porzellan mit Motiven des Heilbades

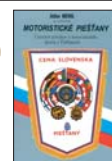
28-31

Zabudnutá história Elektrický v Piešťanoch? (Kornel Duffek)

- The Forgotten History Trams in Piešťany?
- Vergessene Geschichte Straßenbahnen in Piešťany?

32-33

Motoristické Piešťany knižne (Vladimír Krupa)

- A Book "Motosport in Piešťany"
- Piešťany und der Motorsport in einem Buch

34-37

Piešťanský cestovateľ Igor Čech (Kornel Duffek)

- Igor Čech, Piešťany's World Traveller
- Igor Čech - ein Weltreisender aus Piešťany

38-41

Silvestrovské výstupy na Marhát (Peter Kadlík)

- New Year's Eve Climbs on Marhát
- Silvester-Aufstiege auf Marhát

42-45

Historické letecké fotografie Časť II. - Hrad v okolí Piešťan (Andrej Bolerázsky)

- Historical aerial photographs Part II. - Castles around Piešťany
- Historische Flugaufnahmen Teil II. - Burgen der Umgebung von Piešťany

46-48

Kľukaté cesty života Richarda Teplého (Robert Bača)

- The Winding Roads of the Lives of Richard Teplý
- Die Verschlungenen Lebenswege von Richard Teplý

49-51

Lukáš Lacko - opora Slovenského tímu (Martin Palkovič)

- Lukáš Lacko - Support for the Slovak Team
- Lukáš Lacko - die Stütze des slowakischen Teams

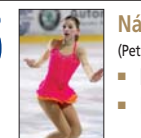
52-53

Po Váhu sa plavili draky (Martin Palkovič)

- Dragons Were Cruising Down the Váh River
- Drachen auf der Waag

54-56

Nádejná krasokorčuľiarica z Piešťan (Petra Adamcová)

- Figure Skating Hopeful from Piešťany
- Eine Eiskunstlauf-Hoffnung aus Piešťany

Obálka/Cover /Titelbild Martin Palkovič

Veverička tiež patrí medzi symboly Piešťan.
Squirrel also belongs among the symbols of Piešťany.
Das Eichhörnchen ist auch ein Symbol der Stadt Piešťany.

Dych zimy v Považskom Inovci

Winter's Breath on the Považský Inovec
Der Hauch des Winters in Považský Inovec

Kornel Duffek Foto Peter Kaclik

Ked' sa Piešťanca opýtate, ktoré hory považuje za svoje, najčastejšie vám odpovie, že Považský Inovec. Malé Karpaty síce tiež majú svoj pôvab, ale predsa sú len ďalej. V prípade Považského Inovca však stačí prejsť Krajinský most a už môžete stúpať priamo do hôr. A nie sú to hocijaké hory - sú prešpikované históriou. Nájdete v nich skoro všetky kultúrne vrstvy - od pravekých lovcov až po starých Slovanov. Nachádza sa tu veľká koncentrácia románskych rotúnd, snáď najväčšia na území Slovenska, a zvyšky stredovekých hradov. A to sme ešte nehovorili o krásnych prírodných scenériách a krasových jaskyniach ako je Čertova pec.

Považský Inovec býva príťažlivý a zaujímavý nielen v plnom kvete, ale v každom ročnom období, zimu nevynímajúc. V čase, keď padnú na krajinu hmly a mrazy, a šoféri začínajú šomrať na rizikové počasie, vzniká v horách čosi rozprávkové - každý strom, konár, steblo, suchý list či ihlička sa obaluje do bielych kryštálikov. Je to dych zimy, ktorý spravidla netrvá dlho. Preto musíte to divadlo prírody sledovať veľmi intenzívne, aby vám neunikol žiadny detail. Najkrajší pohľad na jemný srieh sa naskytne vtedy, keď zasvieti slnko. Často sa však stáva, že slnko svieti príliš intenzívne a vtedy biele kryštáliky začínajú opadávať a strácať - zrazu je po predstavení. Ešte šťastie, že máte pri sebe fotoaparát, s ktorým aspoň zlomok toho, čo ste videli, zachytíte. Doma na displeji počítača zistíte, že to všetko nebol iba prelud, ale skutočnosť. A potom sa možno zamyslíte nad hravosťou a premenlivosťou prírody.

Je veľká vymoženosť pre každé mesto, keď má svoju rieku či svoje hory. Piešťany majú oboje. Váh a Považský Inovec. A ešte aj čosi navyše - termálne liečivé pramene. ■

If you ask an inhabitant of Piešťany, which mountains they consider to be theirs, he or she will most often reply “Považský Inovec”. Of course, the Small Carpathians also have their charm, but they’re further away. With the Považský Inovec it’s enough to just cross over the Krajinský Bridge (the County Bridge) and you are ready to head up to the hills. And these aren’t just any hills - these ones are steeped in history. You can find here almost all cultural layers - from pre-historic hunters to ancient Slavs. A large concentration, probably the largest in Slovakia, of Roman roundhouses can also be found here, not to mention the remnants of Middle Age castles. And we still haven’t even mentioned the beautiful natural scenery and carst caves like Čertova pec (“Devil’s Oven”).

The Považský Inovec is always alluring and interesting, not just when in full-bloom during the spring months, but in every season, as well as winter. At the same time when fog and frost cover the countryside and drivers begin to grumble about the risky weather, in the mountains there appears something as if from a fairytale - every tree, branch, twig, dry leaf or pine needle is wrapped in white crystals. This is the breath of winter, which as a rule doesn’t last long. This is why you have to pay close attention to this performance of nature, so that you don’t miss any of its details. The view of this gentle, white frost is at its most beautiful when the sun is shining. However, it often happens that the sun shines too intensively and the white crystals begin to melt and fall, and, all of a sudden, the performance is over. So it’s lucky if you have a camera with you so that you can capture, at least a fragment of what you’ve seen. Then, at home on the computer screen, you can see for yourself that it truly was real and not just an illusion. And, as you watch, you’ll begin to think about the playfulness and changeability of nature.

It’s a wonderful convenience for any town to have its own river or mountains, and Piešťany has both - the Váh and Považský Inovec. And what’s more - curative thermal springs! What did we do to deserve all of this?! ■

Wenn Sie einen Einwohner von Piešťany fragen, welche Berge er für die seinen hält, würde die Antwort am häufigsten „Považský Inovec“ lauten. Die Kleinen Karpaten haben zwar auch ihren Charme, dennoch sind sie etwas zu weit entfernt. Nicht so der Považský Inovec, denn hier genügt es, die „Krajinský“ Brücke zu überqueren und schon können Sie direkt in die Berge hinauf schreiten. Und es ist nicht nur irgendein Gebirge, sondern eines, voll gespickt mit Geschichte. Hier finden Sie fast alle Kulturschichten - von urzeitlichen Jägern bis zu den alten Slawen. Eine hohe Konzentration romanischer Rotunden - vermutlich die höchste auf dem Gebiet der Slowakei - und Überreste mittelalterlicher Burgen zeichnen diese Lokalität aus. Und da sind wir noch nicht auf die wunderschönen Naturszenarien und Karsthöhlen wie „Čertova pec“ zu sprechen gekommen.

Považský Inovec ist nicht nur in voller Blüte, während der Frühlingsmonate faszinierend und interessant, sondern in jeder Jahreszeit, einschließlich des Winters. In der Zeit, wenn die Landschaft im Nebel und Frost versinkt und Autofahrer über das risikoreiche Wetter zu murren beginnen, entsteht in den Bergen etwas märchenhaftes - jeder Baum, Zweig, Halm, jedes trockene Blatt und auch die kleinste Nadel hüllt sich in weiße Kristalle. Es ist der Atem des Winters, der meist nicht lange anhält. Umso intensiver müssen Sie dieses Naturschauspiel verfolgen, damit Ihnen kein Detail entgeht. Der schönste Blick auf den hauchfeinen Raureif bietet sich dann, wenn die Sonne erstrahlt. Oft kommt es jedoch vor, dass die Sonne zu intensiv scheint und da beginnen sich die kleinen weißen Kristalle zu lösen und schmelzen. Und auf einmal ist das Schauspiel vorbei. Zum Glück haben Sie eine Kamera dabei, mit der Sie zumindest einen Bruchteil des gerade Gesehenen festhalten können. Zu Hause, auf dem Computerbildschirm stellen Sie fest, dass es alles keine Sinnestäuschung, sondern die Wirklichkeit war. Und dann werden Sie vielleicht einen kurzen Moment innehalten und über die Verspieltheit und Wandelbarkeit der Natur nachdenken.

Für jede Stadt bedeutet ein eigener Fluss oder das eigene Gebirge einen großen Vorzug. Piešťany hat beides - die Waag und den Považský Inovec. Und noch etwas mehr - die heilenden Thermalquellen. Womit haben wir all das verdient? ■

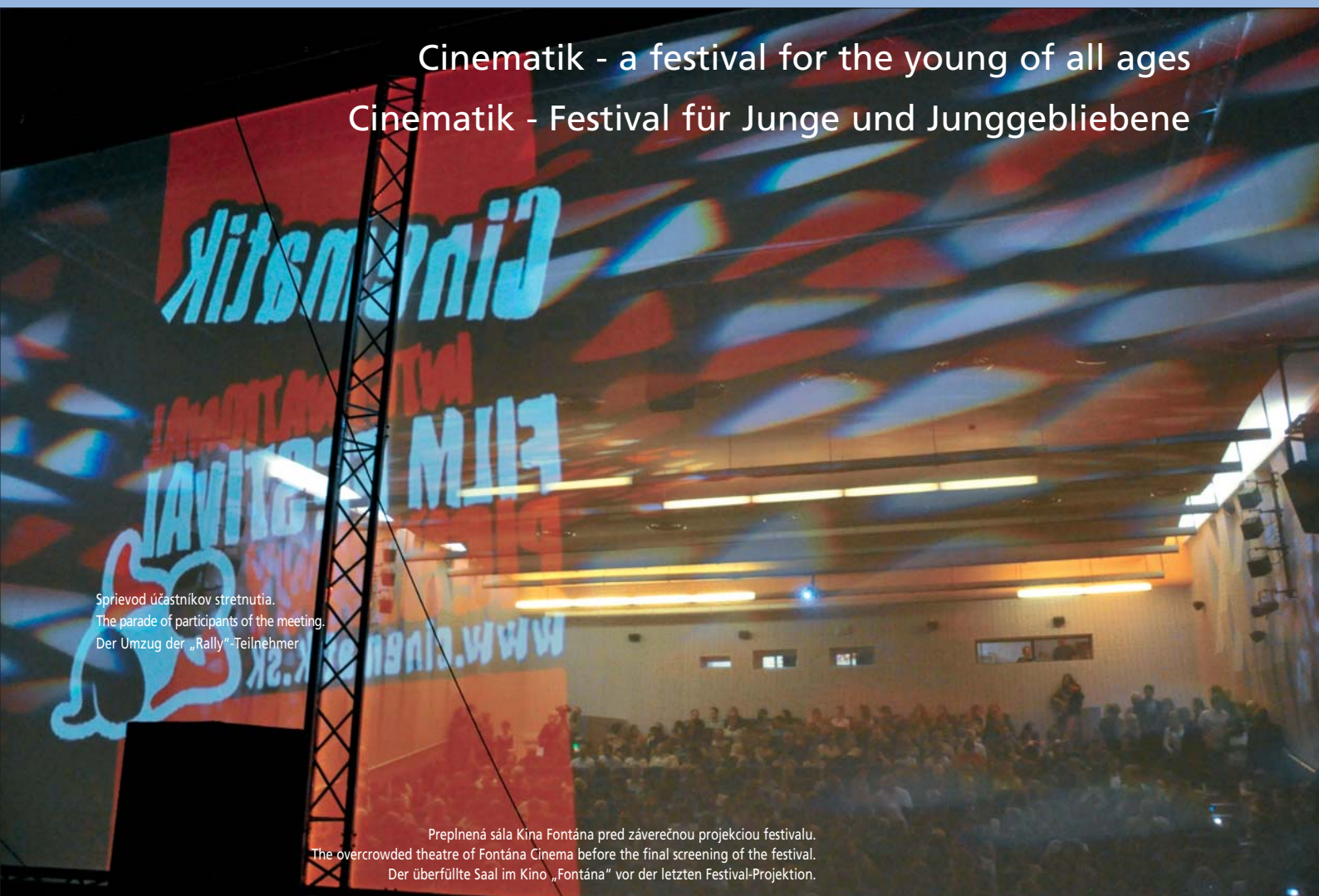

Martin Palkovič
Foto autor

Cinematik

festival pre mladých každého veku

Cinematik - a festival for the young of all ages
Cinematik - Festival für Junge und Junggebliebene

Sprievod účastníkov stretnutia.
The parade of participants of the meeting.
Der Umzug der „Rally“-Teilnehmer

Preplnená sála Kina Fontána pred záverečnou projekciou festivalu.
The overcrowded theatre of Fontána Cinema before the final screening of the festival.
Der überfüllte Saal im Kino „Fontána“ vor der letzten Festival-Projektion.

Autorom tohto sloganu je umelecký riaditeľ Cinematiku Vladimír Štric. Svoje tvrdenie a zároveň parafrázu názvu filmu bratov Coenovcov „tento festival nie je pre starých“, musel počas otváracieho ceremoniálu poopraviť. V sále Domu umenia sa totiž na slovenskú premiéru Svěrákovej animovanej rozprávky Kuky sa vracia tešili diváci všetkých vekových kategórií.

The author of this slogan is the art director of Cinematik Vladimír Štric. His statement re-phrasing the title of a Coen brothers movie as “No festival for old men”, had to be reconsidered during the opening ceremony as in the hall of the Art House an audience of all ages was eagerly awaiting the Slovak premiere of Svěrák's animated fairy tale “Kuky sa vracia” (Kuky Returns).

Der Autor dieses Slogans ist der Kunstdirektor des „Cinematik“, Vladimír Štric. Sein Statement „dieses Festival ist nichts für Alte“, das gleichzeitig einen Filmtitel der Brüder Coen paraphrasierte, musste er während der Eröffnungszeremonie revidieren. Denn auf die slowakische Premiere des animierten Märchens „Kuky sa vracia“ (Kuky kehrt zurück), von Regisseur Jan Svěrák, freuten sich im Saal des Hauses der Kunst Zuschauer aller Alterskategorien.

Jedinou hviezdou filmového neba, ktorá Piešťany tento rok navštívila bola plyšová postavička Kuky. Napriek tomu, že ju „sprevádzal“ oskarový režisér Jan Svěrák, Cinematik si zachoval povesť podujatia „bez červených kobercov“. Otvorenie, na ktorom si minister kultúry Daniel Krajcer na pódiu symbolicky odstránil kravatu, aj ďalších šesť premietacích dní sa nieslo v uvoľnenej atmosfére.

Prispeli k nej koncerty, prednášky, výstava diel začínajúcich výtvarníkov, ale hlavne bezprostredný kontakt divákov a tvorcov, najmä slovenských dokumentaristov. Organizátori zareagovali na silnú vlnu domácej dokumentárnej produkcie a vytvorili súťažnú sekciu Cinematik.doc. Vyhrál ju film Hranica režiséra Jara Vojteka, ktorý bude Slovensko zastupovať v súboji o Oskar. Víťaz ocenil, že o najlepšom filme v tejto sekcii rozhodovala medzinárodná porota a uznal, že kvalita nominovaných snímok bola naozaj vysoká.

Úspech jednotlivých projekcií festivalu sa dal merať aj podľa obsadenosti kinosál. Divákovi najviac lákalo Filmové peklo – najhoršie filmy v histórii kinematografie a Noc neo-noir. Tým, čo sa zmestili aspoň na schody ponúkli preplnené kiná neopakovateľné zážitky.

Slovenskou novinkou bolo premietanie „secret cinema“. Organizátori sa inšpirovali vo svete populárnym trendom utajených filmových projekcií, ktorých cieľom je dostať ľudí z multiplexov a ponúknuť im autentickú atmosféru nezvyčajných miest. U nás sa „secret cinema“ odohráva v centre mesta, na voľnej ploche pri hoteli Satelit. Napriek tomu, že sa diváci dozvedeli utajené miesto a čas premietania iba pár hodín predtým prostredníctvom SMS, prišli ich sem desiatky. Záverečná štatistika hovorí, že 101 odpredaných filmov videlo na 5. ročníku MFF Cinematik vyše 17 tisíc divákov. Nezáleží na tom, či boli starší alebo mladší. Pri konfrontácii so súčasnou európskou kinematografiou, najhoršími filmami histórie, či dvoznačnými drámami dánskeho režiséra Nicolasa Winding Refna nebol dôležitý vek, ale otvorená myseľ. ■

The only movie star to visit Piešťany this year was the stuffed-toy character of Kuky. Even though he was accompanied by the Oscar-nominated director Jan Svěrák, Cinematik maintained its reputation as an event “without a red carpet”. During the opening, the Minister of Culture Daniel Krajcer symbolically removed his tie on stage, and so the next six days of film screenings passed in a laid back and easy-going atmosphere.

Also contributing to the event were concerts, lectures, art exhibitions by novice artists, but most of all the uninhibited contact between the audience and the artists, especially the Slovak documentary filmmakers. The organizers responded to the strong wave of domestic documentary film production by creating the competitive section Cinematik.doc. The winner was the movie “Hranica” (The Border) by director Jaro Vojtek, who is going to represent Slovakia in the battle for an Oscar. The winner appreciated that the best film in this category was chosen by an international jury and he also acknowledged that the quality of the nominated movies was indeed very high.

The success of the individual screenings of the festival could also be measured by occupancy of the movie theatres. Movie-goers were most attracted to “Movie Hell” – the worst movies in the history of cinema – and “A Night of Neo-noir”. The over-crowded cinemas provided unforgettable memories even for those who could only find room on the stairs.

A first for Slovakia was the screening of “secret cinema”. The organizers were inspired by a popular, world-wide trend, which uses secret movie screenings to get people out of the multiplex cinemas and

▼ Cinematik oslávila tento rok svoje 5. narodeniny. Zľava: umelecký riaditeľ Vladimír Štric, výkonný riaditeľ Tomáš Klenovský, čestná riaditeľka Božidara Turzonovová a primátor Remo Cicutto.

This year Cinematik celebrated its 5th birthday. From the left: art director Vladimír Štric, executive director Tomáš Klenovský, director of honor Božidara Turzonovová and Mayor Remo Cicutto.

Das „Cinematik“ feierte in diesem Jahr seinen 5. Geburtstag. Von links: Kunstdirektor Vladimír Štric, Geschäftsführer Tomáš Klenovský, Ehrenvorsitzende Božidara Turzonovová und Bürgermeister Remo Cicutto

▲ Po slávnostnom otvorení festivalu mal slovenskú premiéru film Kuky sa vracia režiséra Jana Svěráka. Hlavný hrdina filmu zavítal aj do Piešťan.

After the opening of the festival, the movie “Kuky sa vracia” (Kuky Returns), by director Jan Svěrák, had its premiere. The main character of the movie also visited Piešťany.

Nach der Festivaleröffnung wurde der Film „Kuky sa vracia“, des Regisseurs Jan Svěrák als slowakische Premiere aufgeführt. Die Hauptfigur des Films kam auch nach Piešťany.

offers them the authentic atmosphere of unusual places. Here the “secret cinema” took place right in the centre of town, in the open area near the hotel Satelit. Even though the audience discovered the secret place and time of the screening, via text message, only a few hours before show time, dozens of them still showed up.

The final statistics show that 101 movies were shown at the 5th annual MFF (International Film Festival) Cinematik, and were seen by more than seventeen thousand people. It didn't matter if they were old or young. When faced with either current European cinematography, the worst movies

in history, or even the bilingual dramas of Danish director Nicolas Winding Refn, age was not important, but an open mind was. ■

Der einzige Star des Filmuniversums, der in diesem Jahr Piešťany besuchte, war die Plüschfigur „Kuky“. Trotz der Tatsache, dass sie in „Begleitung“ des Oscar-prämierten Regisseurs Jan Svěrák kam, bewahrte sich „Cinematik“ seinen Ruf eines Events „ohne roten Teppich“. Die Eröffnung, bei der sich der slowakische Kultusminister Daniel Krajcer auf der Bühne symbolisch seiner Krawatte entledigte, sowie die

◀ Dokumentarista Jaro Vojtek získal cenu Film Europe Award za svoj film Hranica.

The documentary film-maker Jaro Vojtek won the Film Europe Award for his movie Hranica (The Border).

Der Dokumentarist Jaro Vojtek bekam für seinen Film „Hranica“ den „Film Europe Award“.

▲ Slovenská premiéra premietania "secret cinema".
Slovak premiere screening of "secret cinema".
Die slowakische Premiere des "secret cinema".

Eine Premiere im Rahmen der Slowakei stellte auch die Projektion „Secret Cinema“ dar. Hierbei ließen sich die Veranstalter von dem international populären Trend der geheimen Filmvorführungen inspirieren, deren Ziel es ist, die Menschen aus den Multiplex-Kinos zu locken und ihnen die authentische Atmosphäre ungewöhnlicher Orte zu bieten. In unserer Stadt spielte sich die „Secret Cinema“-Projektion im Stadtzentrum, auf einer freien Fläche am Hotel „Satelit“ ab. Obwohl die Zuschauer den geheim gehaltenen Ort und die Uhrzeit der Vorführung nur einige Stunden vor ihrem Beginn per SMS erfahren haben, kamen sie zu Dutzenden hierher.

Die finale Auswertung des 5. internationalen Filmfestivals „Cinematik“ zeigte, dass die 101 vorgeführten Filme von mehr als 17 tausend Zuschauern gesehen wurden. Dabei ist es nicht wichtig, ob sie zu der jüngeren oder eher der älteren Generation gehörten. Bei der Begegnung mit der aktuellen europäischen Kinematographie, den schlechtesten Filmen der Geschichte oder den doppelstimmigen Dramen des dänischen Regisseurs Nicolas Winding Refn spielte nicht das Alter eine Rolle, sondern vielmehr ein offener Geist. ■

nächsten sechs Projektionstage, standen im Zeichen einer lockeren Atmosphäre.

Dazu trugen nicht nur Konzerte, Vorträge und eine Ausstellung von Werken einer neuen Generation der bildenden Künstler bei, sondern vor allem der unmittelbare Kontakt zwischen Zuschauern und Autoren, vorwiegend slowakischen Dokumentaristen. Die Veranstalter reagierten auf den starken Zufluss der heimischen Doku-Produktion mit der Wettbewerbskategorie „Cinematik.doc“. Darin siegte der Film „Hranica“ (Die Grenze) des Regisseurs Jaro Vojtek, der die Slowakei auch in dem Kampf um einen Oscar vertreten wird. Der prämierte Autor schätzte den

Umstand, dass der beste Beitrag in dieser Kategorie von einer internationalen Jury bestimmt wurde und dass die Qualität der nominierten Streifen sehr hoch war.

Der Erfolg der einzelnen Festival-Projektionen ließ sich auch an der Anzahl der belegten Plätze in den Kinosälen messen. Die meisten Zuschauer lockten die Streifen „Filmové peklo – najhoršie filmy v histórii kinematografie“ (Die Filmhölle – die schlechtesten Filme in der Geschichte der Kinematographie) und „Noc neo-noir“ an. Denjenigen, die zumindest noch auf die Treppe passten, boten die überfüllten Kinos unvergleichliche Erlebnisse.

Na Astrofilme žiarili

Real Stars Were
Shining Again
at Astrofilm

Bei Astrofilm
leuchteten
echte Sterne

Martin Palkovič Foto autor, Hvezdáreň Banská Bystrica

Milovníci vesmíru sa po roku opäť zišli v Kultúrno-spoločenskom centre Fontána na 4. ročníku Medzinárodnej prehliadky filmov s astronomickou tematikou Astrofilm.

Admirers of the Universe reunited again, after a year, at the Cultural and Social Centre Fontána for the 4th annual International Astronomical Movie Festival entitled "Astrofilm".

Bewunderer des Universums trafen sich nach einem Jahr erneut im Kultur- und Gesellschaftszentrum „Fontána“ zur 4. internationalen Filmschau zum Thema Astronomie.

skutočné hviezdy

Okrem odborných filmov sa premietali aj celovečerné, hrané a sci-fi snímky. Divákovi - mnohí z nich boli amatérski astronómovia - ponúkli pohľad do viac-menej vzdialenej budúcnosti a upozornili na odborné i etické otázky súčasnej vedy. Predstaveniam predchádzali prednášky odborníkov a diskusie s obecenstvom. Jedna z nich pojednávala o spoločných myšlienkových prúdoch astronómie a filozofie. Marián Vidovenec zo Slovenskej ústrednej hviezdárne v Hurbanove ju spestril aj „kultúrnou vložkou“, keď po fundovanej moderovanej prednáške zahral a zaspieval skladbu Across the Universe od The Beatles, ktorú NASA vyslala do hlbokého vesmíru rýchlosťou 300 000 km/h. Cieľom tejto misie je Polárka – najjasnejšia hviezda súhvezdia Malý voz. Od Zeme je vzdialená 431 svetelných rokov. O meteorite, ktorý 28. 2. 2010 padol pri Košiciach hovoril jeho nálezca Juraj Tóth. Jeho veľmi zaujímavá prednáška bola spojená s videoprojekciou. Takýto meteorit s rodokmeňom - keďže je zdokumentovaná jeho dráha - je mimoriadne vzácny. Meno dostal po východoslovenskej metropole - Košice.

Tí najväčší nadšenci astronómie sa po premietaní a prednáškach stretli pred Fontánou, aby mohli hviezdy pozorovať na vlastné oči. Oblohu sledovali cez profesionálny teleskop až do nočných hodín. Neodradilo ich pomerne chladné počasie, svetlá verejného osvetlenia, ani vysoké stromy. Najväčšiu pozornosť si získali mesiace Jupitera - Io, Europa, Ganymedes, Kallisto. Práve tieto vesmírne telesá boli ako prvé objavené ďalekohľadom. Ich existencia pomohla Galileimu dokázať správnosť teórie heliocentrického systému.

Pre tých, ktorí pozorovanie nočnej oblohy nestihli, pripravili organizátori výstavu unikátnych astronomických fotografií, z ktorých sme vybrali fázy Mesiaca. ■

On offer were films from various categories; expert, feature-lengths, regular movies and science-fiction. Viewers (many of whom are amateur astronomers) were offered a look into the-more-or-less distant future and were reminded of the professional and ethic aspects of today's science. Part of the program, prior to screening the films, were lectures and open discussions with the audience. One of the topics, covered by these lectures, was what astronomical and philosophical schools actually have in common. Marián Vidovenec from the Slovak Central Observatory in Hurbanovo also added to his lecture a cultural aspect when he performed a live version of the song "Across the Universe" by the Beatles, which was sent into the universe by NASA at a speed of 300,000 kmph. The destination of this mission is Aurora - the brightest star of the Ursa Minor (Smaller Bear) Constellation. Its distance from the Earth is 431 light years.

Juraj Tóth spoke about the meteorite which crashed to Earth on 28 February, 2010 near Košice. He was also the one who found it. He also added a video presentation to his interesting lecture. Such a meteorite, with a "family tree" (as its route had been documented), is of extraordinary significance. It got its name after the place where it was discovered - Košice.

The most ardent astronomy fans then gathered in front of the Centre Fontána to observe the stars with their own eyes. They observed the stars through a professional telescope into the late night hours. Their enthusiasm wasn't dampened by cold weather, street lights or towering trees. Jupiter's moons - Io, Europa, Ganymedes and Kallisto attracted most of their attention. These are the very first celestial bodies to have been discovered by telescope. Their existence helped Galilei prove the accuracy of the

Heliocentric System Theory.

The organizers prepared an exhibition of unique astronomic photographs for those who had missed the opportunity to watch the night sky, from which we chose these phases of the Moon. ■

Neben Dokumentarfilmen wurden ebenfalls Spiel- und SciFi-Filme vorgeführt. Den Zuschauern, von denen viele Amateur-Astronomen sind, boten sie Einblick in eine mehr oder weniger entfernte Zukunft und machten auf einige fachliche und ethische Fragen der gegenwärtigen Wissenschaft aufmerksam. Den einzelnen Projektionen gingen Vorträge der anwesenden Experten und Diskussionen mit dem Publikum voraus. Eine von ihnen handelte von den gemeinsamen ideologischen Strömen der Astronomie und Philosophie. Marián Vidovenec aus der Slowakischen Zentralsternwarte in Hurbanovo bereicherte sie durch einen „kulturellen Beitrag“, als er nach einem fundierten Vortrag das Lied der Beatles „Across the Universe“ gespielt und gesungen hat – jenen Song, den die NASA mit einer Geschwindigkeit von 300 000 km/Stunde in das grenzenlose Universum „beamte“. Das Ziel dieser „Mission“ war der 431 Lichtjahre entfernte Polarstern – der hellste im Sternbild Kleiner Wagen. Von einem Meteorit, der am 28. Februar 2010 in der Nähe von Košice auf der Erde aufschlug, berichtete sein Entdecker Juraj Tóth. Seinen fesselnden Vortrag ergänzte er durch eine Videoprojektion. Diese Art Meteorit „mit Herkunft“ – da seine Bahn dokumentiert ist – gilt als äußerst selten. Seinen Namen erhielt er nach der ostslowakischen Großstadt Košice.

Die größten Astronomie-Enthusiasten trafen sich nach den Projektionen und Vorträgen vor dem Zentrum „Fontána“, um die Sterne mit eigenen Augen beobachten zu können. Bis zur späten Nachtstunde betrachteten sie den Himmel durch ein professionelles Teleskop. Auch das relativ kalte Wetter, die Straßenbeleuchtung und hohe Bäume konnten sie nicht entmutigen. Der größten Aufmerksamkeit erfreuten sich die Jupitermonde „Io“, „Europa“, „Ganymedes“ und Kallisto. Gerade diese Himmelskörper wurden als erste mit Hilfe eines Fernrohrs entdeckt. Deren Existenz half Galilei die Richtigkeit seiner Theorie des heliozentrischen Systems nachzuweisen.

Und für diejenigen, die das Beobachten des Nachthimmels versäumten, bereiteten die Organisatoren eine Ausstellung einmaliger astronomischer Photographien vor, aus denen wir die Mondphasen wählten. ■

Záujem o štúdium fyzioterapie rastie

Interest in Studying
Physiotherapy
is on the Rise

Das Interesse am
Studium der
Physiotherapie wächst

Drahomíra Moretová Foto archív IFBLR

Akademický rok 2005/2006 začínalo takmer 200 poslucháčov denného a externého štúdia študijného programu Fyzioterapia. O rok neskôr ich už bolo 280. Záujem o štúdium neustále rastie, čo teší aj riaditeľa Inštitútu: „Trojročný bakalársky študijný program Fyzioterapia študuje v súčasnosti 445 študentov v dennej aj externej forme štúdia. Proces reakreditácie štúdia, ktorý museli v minulom roku podstúpiť všetky slovenské vysoké školy a ich fakulty, sme úspešne zvládli, čo zvýšilo kredit školy rovnako ako získanie ďalších skúsených pedagógov. A tak záujem o štúdium stúpa. V tomto roku sa k nám hlásilo 330 študentov, cez filter prijímacích skúšok prešlo 132 študentov: sú od Bratislavy až po najvýchodnejšie obce Slovenska. Nie je to nič prekvapivé, tohtoroční absolventi bakalárskeho štúdia pochádzali nielen z celého Slovenska, ale aj z Moravy. Aj to dokumentuje výnimočnosť školy a jej odborného zamerania.“

Prví študenti úspešne ukončili svoje štúdium v roku 2008, dnes má Inštitút už spolu 382 absolventov bakalárov. Našli uplatnenie na celom Slovensku, často v mieste svojho pôvodného bydliska. „Vieme aj o takých, ktorí prišli do Piešťan zďaleka a po skončení štúdia sa už domov nevrátili, zostali pracovať v Piešťanoch,“ hovorí riaditeľ a dopĺňa: „Viaceri našli uplatnenie aj v Rakúsku a v Čechách. Okrem toho mnohí z absolventov pokračujú vo vysokoškolskom štúdiu v Čechách s cieľom získať titul Mgr.“

Nevyhnutnou súčasťou práce vysokých škôl je aj vedecko-výskumná činnosť. „Máme v kolektíve viacerých profesorov a docentov, ktorí riešia vedecké grantové úlohy na svojich materských pracoviskách (Univerzita Komenského, Národný ústav reumatických chorôb), ich zameranie je rôznorodé. Problematikou fyzioterapie a rehabilitácie sa v posledných rokoch zaoberali štyri odborné konferencie Inštitútu. V minulom roku sme začali aj s vlastnou výskumnou prácou, jej výsledky sa práve pripravujú k publikovaniu a prezentácii na odborných fórach. Okrem toho na pôde Inštitútu vznikli dva časopisy.“

Popri teoretickej príprave študenti majú možnosť získavať

Pred piatimi rokmi, presne 3. mája 2005, bol založený Inštitút fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, ako súčasť Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Jeho sídlom sa stalo mesto Piešťany. A práve vtedy sa začali písať akademické dejiny Piešťan. Toto malé jubileum je príležitosťou k bilancovaniu s riaditeľom Inštitútu, doktorom Jozefom Beňačkom, PhD.

Five years ago, exactly on May 3, 2005, the Institute of Physiotherapy, Balneology and Therapeutic Rehabilitation was established, as part of the University of Cyril and Methodius in Trnava, right here in Piešťany. And it was precisely from this moment that the academic history of Piešťany began. This little anniversary provided an occasion for the director of the institute, Dr. Jozef Beňačka PhD, to review and reflect on the school's record and results.

Vor fünf Jahren, genauer gesagt am 3. Mai 2005, wurde das Institut für Physiotherapie, Balneologie und therapeutische Rehabilitation an der Universität der hl. Cyrillus und Methodius in Trnava gegründet. Sein Sitz wurde die Stadt Piešťany, die ab diesem Moment ihre Geschichte als Universitätsstadt zu schreiben begann. Und dieses kleine Jubiläum bot jetzt die Gelegenheit für eine Bilanz mit dem Institutsleiter Dr. Jozef Beňačka, PhD.

▲ Riaditeľ IFBLR pri slávnostnom prejave počas promócie absolventov v roku 2010.

Director of IFBLR giving a ceremonial speech during graduation ceremony in 2010.

Der Leiter des IFBLR während einer feierlichen Ansprache anlässlich der Abschlussfeier der Absolventen im Jahre 2010

▲ Na exkurzii v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej.
Excursion to the National Rehabilitation Centre in Kováčová.
Während einer Exkursion im Nationalzentrum für Rehabilitation in Kováčová

▲ Sídlo Inštitútu fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v Piešťanoch.
The seat of the Institute for Physiotherapy, Balneology and Therapeutic Rehabilitation in Piešťany
Der Sitz des Institutes für Physiotherapie, Balneologie und therapeutische Rehabilitation (IFBLR) in Piešťany

vedomosti aj formou praktického vzdelávania.

„V Piešťanoch máme k tomu ideálne podmienky. Spolupracujeme so Slovenskými liečebnými kúpeľmi, Národným ústavom reumatických chorôb, Vojenským kúpeľným ústavom, Nemocnicou A. Wintera, liečebným domom Máj a viacerými súkromnými rehabilitačnými pracoviskami, ktoré sídlia priamo v Piešťanoch. Okrem toho chodia študenti na niekoľkodňové exkurzie do Národného rehabilitačného centra v Kováčovej a do Inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu v Bratislave na Mokrohájskej ulici. Novinkou je zmluva s Univerzitnou nemocnicou v Bratislave, kde budú študenti počas

semestra pracovať na Klinike rehabilitácie a Neurologickej klinike.“

Ako sa rozvíja zahraničná spolupráca?

„Pre krátkosť našej existencie sa zahraničná spolupráca ešte len rozvíja. Spomínané vedecké konferencie boli aj s účasťou zahraničných prednášajúcich (z Čiech a Talianska), študentom pravidelne prednášajú pedagógovia z Masarykovej univerzity v Brne, mali sme aj prednášajúcich z Talianska, Číny a USA. Plánujeme výmeny študentov a pedagógov s Masarykovou univerzitou v Brne, kde vznikol v tomto roku rovnaký študijný program.“

Prvých päť rokov potvrdilo opodstatnenie vzniku Inštitútu, jeho význam. Aké máte ďalšie plány?

„Pripravujeme vznik dvoch nových študijných programov. Prvý - Rádiologická technika - pre prípravu rádiologických asistentov, ten druhý - Verejné zdravotníctvo - so zameraním na primárnu prevenciu, výživu a pohyb. Stále zostáva tiež otvorená otázka magisterského štúdia fyzioterapie, o ktoré majú naši absolventi bakalári veľký záujem.“

Úroveň každej školy závisí aj od pedagogického zboru.

„Pedagogický zbor tvorí 55 riadnych a externých zamestnancov, z nich 12 tu pracuje od otvorenia Inštitútu. Študentov vzdeláva okrem iného sedem profesorov a osem docentov, napríklad profesor Jozef Rovenský - riaditeľ Národného ústavu reumatologických chorôb, profesor Jozef

Hrčka - bývalý dekan Fakulty TV a športu, docent Myrón Malý - riaditeľ Národného rehabilitačného centra v Kováčovej, kolegovia zo Slovenských liečebných kúpeľov, NÚRCH, Nemocnice v Piešťanoch, Nitre a Ružomberku, z Univerzitnej nemocnice v Bratislave. A v poslednom roku sa nám z celého Slovenska hlásia fyzioterapeuti a lekári, ktorí by chceli u nás vyučovať. Máme z toho radosť, lebo aj to potvrdzuje správne rozhodnutie vedenia UCM v Trnave, aby Inštitút fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie vznikol v Piešťanoch. Nakoniec - kde inde na Slovensku.“

Vníma to tak aj mesto?

„Mestu musíme znova verejne poďakovať za podmienky, ktoré vytvorilo prenájom budovy bývalej základnej školy na Rázusovej ulici za symbolickú sumu. Bez toho by v Piešťanoch žiadna prvá akademická pôda nevznikla.“ ■

The 2005/2006 academic year began with nearly 200 daily and external students enrolled in the physiotherapy program. A year later that number was already up to 280. Interest in the program continued to rise much to the pleasure of the institute's director: "Presently there are 445 daily and external students enrolled in the 3-year physiotherapy baccalaureate (BA) program. We successfully passed last year's re-accreditation process that all Slovak institutions of higher education had to undergo, which

▲ Akademickí funkcionári IFBLR (zľava): prof. J. Rovenský (riaditeľ Národného ústavu reumatických chorôb), dr. J. Haring (zástupca riaditeľa IFBLR), prof. M. Kovářová (vedúca Katedry fyzioterapie), dr. J. Beňačka (riaditeľ IFBLR), doc. J. Danek (prorektor UCM Trnava), pedel UCM so žezlom. Academic officials IFBLR (from the left): Prof. J. Rovenský (director of National Institute of Rheumatic Diseases), Dr. J. Haring (Deputy Director of IFBLR), Prof. M. Kovářová (Chief of Physiotherapy Department), Dr. J. Beňačka (Director of IFBLR), Doc. J. Danek (Prorector at UCM Trnava), the USM Bedel with mace.

Die akademischen Funktionäre (v.l.): Prof. J. Rovenský (Leiter des Nationalinstitutes für rheumatische Krankheiten), Dr. J. Haring (stellvertretender Leiter des IFBLR), Prof. M. Kovářová (Leiterin der Abteilung Physiotherapie), Dr. J. Beňačka (Leiter des IFBLR), Doz. J. Danek (Prorektor der Universität der hl. Cyrillus und Methodius - UCM in Trnava) und der Pedell mit dem UCM-Zepter

raised our credit and allowed us to obtain more experienced teachers. And so interest in this type of study has increased. This year, 330 students applied, out of which 132 passed the entrance exam and were accepted: they come from all over Slovakia, from villages in the far-east to Bratislava. This is not surprising, as this year's baccalaureate graduates are not only from all over Slovakia, but also from Moravia. This is also proof of the school's exceptionality and specialization."

The first students successfully completed their studies in 2008, and as of today the institute has produced a total of 382 baccalaureate graduates. They have found employment all over Slovakia, mostly in their hometowns. "We also know of some who travelled a long distance to study here, and after graduating stayed to work in Piešťany," says the director adding, "Many have also found employment in Austria and the Czech Republic. Besides this, many graduates have also gone on to study for their Master's degree in the Czech Republic."

An unavoidable part of higher education is the need to complete scientific research. "On staff we have a number of professors and lecturers, who arrange scientific grants of varied and diverse focus at their main place of work (Comenius University, the National Institute of Rheumatic Diseases). During the past few years, the Institute has held four specialized conferences

focusing on the issue of physiotherapy and rehabilitation. Last year we began our own research project and are now preparing the results for publication and presentation at professional forums. In addition to this two magazines have also been started on the premises of the Institute."

Along with the theoretical preparations, students also have the opportunity to gain knowledge through practical education.

"We have ideal conditions for this in Piešťany. We cooperate with Slovak Health Spa Piešťany, the National Institute of Rheumatic Diseases, the Military Spa Institute, the Hospital of A. Winter, healing house Máj and other private curative rehabilitation facilities, which are all situated directly in Piešťany. In addition to this, students also take a number of trips to the National Rehabilitation Centre in Kováčová and to the Institute for Work Rehabilitation in Bratislava on Mokrohájska Street. Something new is a contract with the University Hospital in Bratislava, where during the semester, students will gain practical, hands-on experience at the Rehabilitation Clinic and Neurological Clinic."

How has foreign cooperation developed?

"Since we've only existed for a short time, foreign cooperation is just now beginning to develop. We had foreign presenters (from the Czech Republic and Italy) at the scientific conferences, which I've already mentioned, and

the students are regularly lectured to by professors from Masaryk University in Brno, and we've also had lecturers from Italy, China and the USA. We are also planning a student and professor exchange with Masaryk University in Brno, where, this year, a similar program of study was established."

The first five years have confirmed the justification for establishing the Institute as well as its importance. What further plans do you have?

"We are preparing to establish two new programs of study. The first – Radiological Engineering, in order to prepare radiological assistants, and the second – Public Health, with a focus on primary prevention, nutrition and exercise. And there still remains the open question of opening a masters program in physiotherapy, something the baccalaureate graduates are most interested in."

The level of every school depends in its teaching staff.

"Our teaching staff consists of 55 full-time and external employees, twelve of which have been working here since the Institute opened. The students are educated by, in addition to others, seven professors and eight lecturers. These include for example Jozef Rovenský – Director of the National Institute of Rheumatic Diseases (NÚRCH), professor Jozef Hrčka – former Dean of the Physical Training and Sport faculty, lecturer Myrón Malý – Director of the National Rehabilitation Centre in Kováčová, colleagues from Slovak Health Spa, NÚRCH, the Piešťany, Nitra and Ružomberok Hospitals, as well as from the Hospital University in Bratislava. And last year we received word from physiotherapists and doctors from all over Slovakia expressing their interest in teaching here. We're extremely pleased with this, as it

shows that the decision made by the management of UCM (University of Cyril and Methodius) in Trnava, to establish the Institute of Physiotherapy, Balneology and Therapeutic Rehabilitation in Piešťany was the right one. But, then of course, where else in Slovakia could it be!"

Does the town see it that way?

"Once again I would like to publicly thank the local municipality for the conditions they offered, which allowed us to rent the buildings of the former elementary school on Rázusova Street for a symbolic price. Without this, the first academic foundations in Piešťany would have never been established." ■

In das akademische Jahr 2005/2006 starteten knapp 200 Vollzeit- und externe Studenten des Studienfachs Physiotherapie. Ein Jahr später waren es bereits 280. Das Interesse an diesem Studienfach wächst kontinuierlich - eine Tatsache, die vor allem den Institutsleiter freut: „Den dreijährigen Bachelor-Studiengang Physiotherapie besuchen derzeit 445 Studenten im Rahmen eines Vollzeit- oder eines externen Studiums. Den Prozess der Reakkreditierung des Studienganges, dem sich im letzten Jahr alle slowakischen Hochschulen

und ihrer fachlichen Ausrichtung.“

Die ersten Studierenden schlossen ihr Studium erfolgreich im Jahre 2008 ab und bis heute verließen insgesamt schon 382 Absolventen das Institut mit einem Bachelor-Abschluss. Sie fanden ihren Einsatz im ganzen Land, oft sogar in ihrem ursprünglichen Wohnort. „Bekannt sind uns auch Absolventen, die von weit her nach Piešťany kamen und nach ihrem Studienabschluss nicht mehr heimkehrten, sondern hier eine Anstellung bekamen“, sagt der Leiter und fügt noch hinzu: „Mehrere konnten auch in Österreich und Tschechien Fuß fassen. Viele von ihnen setzen außerdem ihr Hochschulstudium in Tschechien fort, mit dem Ziel, einen Magisterabschluss und den Titel Mgr. zu erlangen“

Einen unabdingbaren Bestandteil der Hochschultätigkeiten bildet auch die wissenschaftliche Forschung. „Zu unserem Kollektiv gehören mehrere Professoren und Dozenten, die an ihren Stammuniversitäten und -instituten (Komenský-Universität, Nationalinstitut für rheumatische Krankheiten) an verschiedenartigen, mit EU-Mitteln geförderten wissenschaftlichen Projektaufgaben arbeiten. Mit der Problematik der Physiotherapie und Rehabilitation befassten sich in den letzten Jahren vier wissenschaftliche Kommissionen am Institut. Im vergangenen Jahr haben wir mit der eigenen wissenschaftlicher Forschung begonnen, deren Ergebnisse derzeit

Institut für Arbeitsrehabilitation in der Mokrohájska Straße in Bratislava. Neu ist der Vertrag mit dem Universitätskrankenhaus in Bratislava, wo Studierende während des Semesters an den Kliniken für Physiotherapie und Neurologie ein Praktikum absolvieren können.“

Wie entwickelt sich die Zusammenarbeit mit dem Ausland?

„Aufgrund unseres erst kurzen Bestehens beginnt sich eine Zusammenarbeit mit dem Ausland erst zu entfalten. An den bereits erwähnten wissenschaftlichen Konferenzen nahmen auch ausländische Referenten aus Tschechien und Italien teil, regelmäßige Vorlesungen für unsere Studenten halten Pädagogen der Masaryk-Universität in Brunn und Vorträge hielten bei uns auch Dozenten aus Italien, China und den USA. Geplant ist der Austausch von Studenten und Lehrkräften mit der Masaryk-Universität in Brunn, an der in diesem Jahr der gleiche Studiengang eröffnet wurde.“

Die ersten fünf Jahre haben die Existenzberechtigung und die Bedeutung des Instituts nachgewiesen. Wie sehen ihre weiteren Pläne aus?

„Wir bereiten die Einführung zweier neuer Studiengänge vor: der erste - Radiologie-Technik - soll der Ausbildung von Radiologie-Assistenten dienen, der zweite - Allgemeines Gesundheitswesen - hat primäre Prävention, Ernährung und Bewegung im Fokus. Weiterhin offen bleibt die Frage des Masterstudiums im Fach Physiotherapie, an dem unsere Bachelor-Absolventen großes Interesse bekunden.“

Das Niveau einer jeden Schule hängt vom Lehrkörper ab.

„Unser Lehrkörper besteht aus 55 regulären und externen Mitarbeitern, davon wirken hier 12 seit der Eröffnung des Instituts. Um die Ausbildung der Studenten kümmern sich unter anderem sieben Professoren und acht Dozenten wie Professor Jozef Rovenský - Leiter des Nationalinstitutes für rheumatische Krankheiten, Professor Jozef Hríčka - ehemaliger Dekan der Fakultät für Körpererziehung und Sport, Dozent Myrón Malý - Leiter des Nationalen Rehabilitationszentrums in Kováčová, Kollegen aus dem Slowakischen Heilbad, dem Nationalinstitut für rheumatische Krankheiten (NÚRCH), den Krankenhäusern in Piešťany, Nitra und Ružomberok und dem Universitätskrankenhaus in Bratislava. Und seit dem letzten Jahr bewerben sich bei uns Physiotherapeuten und Ärzte aus der gesamten Slowakei um einen Lehrauftrag. Es freut uns, denn auch das zeigt, dass die Entscheidung der Universität der hl. Cyrillus und Methodius in Trnava, das Institut für Physiotherapie, Balneologie und therapeutische Rehabilitation in Piešťany zu gründen, richtig war. Schließlich - wo sonst in der Slowakei?“

Betrachtet dies die Stadt genauso?

„Der Stadt möchten wir für die Bedingungen, geschaffen durch die Vermietung des Gebäudes einer ehemaligen Grundschule in der Rázusova Straße für einen symbolischen Betrag, erneut öffentlich danken. Ohne diese Unterstützung wäre in Piešťany keine akademische Einrichtung entstanden.“ ■

▲ Na praktickej výučbe fyzioterapie.
Practical rehabilitation classwork.
Die praktische Ausbildung im Fach Physiotherapie

und ihre Fakultäten stellen mussten, haben wir mit Erfolg bewältigt. Dadurch und durch das Anwerben weiterer erfahrener Lehrkräfte ist das Ansehen unserer Schule gestiegen. Und so wächst auch das Interesse an dem Studium. In diesem Jahr bewarben sich bei uns 330 Studienanwärter, durch die Auswahlprüfungen schafften es 132 Studenten. Sie kommen aus der ganzen Slowakei - von Bratislava bis zu den östlichsten Dörfern. Es ist nichts Überraschendes, denn die diesjährigen Absolventen des Bachelor-Studiums kamen nicht nur aus der gesamten Slowakei, sondern ebenfalls aus Mähren. Auch dies belegt die Einmaligkeit dieser Hochschule

zum Publizieren und für die Präsentation in Fachforen vorbereitet werden. Darüber hinaus wurden am Institut zwei Zeitschriften gegründet.“

Neben der theoretischen Vorbereitung haben Studierende auch die Möglichkeit praktische Kenntnisse zu erwerben.

„In Piešťany haben wir dazu optimale Voraussetzungen. Wir arbeiten mit dem Slowakischen Heilbad, dem Nationalinstitut für rheumatische Krankheiten, mit der Militärischen Kuranstalt, dem A. Winter-Krankenhaus, dem Sanatorium „Máj“ und mehreren privaten Physiotherapie-Praxen mit direktem Sitz in Piešťany zusammen. Zusätzlich, im Rahmen mehrtägiger Exkursionen, besuchen unsere Studenten auch das Nationale Rehabilitationszentrum in Kováčová und das

A Display of a Patchwork of Ideas Ein Defilee bunter Ideen

Martin Palkovič
Foto autor (3), Tatiana Hrašková (1)

Nezabudnuteľný vizuálny zážitok ponúklo koncom septembra tradičné Kvetinové korzo, ktoré je vyvrcholením Národnej súťaže vo viazaní a aranžovaní kvetov Victoria regia. Nie náhodou nesie toto podujatie meno „kráľovnej“ piešťanských termálnych jazierok.

At the end of September, the traditional flower promenade, which is the grand finale of the National Competition "Victoria Regia" of Flower Arranging and Floristry, offered an unforgettable visual experience. It's no coincidence that this event is named the after "Queen" of Piešťany thermal pools.

Ein unvergessliches visuelles Erlebnis bot Ende September der traditionelle Blumenkorso, in dem der alljährliche Wettbewerb in Blumenarrangements und Blumenbinden - „Victoria regia“ gipfelt. Es ist kein Zufall, dass dieses Ereignis den Namen der „Königin“ der Thermalseen in Piešťany trägt.

V kategórii pešie alegórie zaujal čínsky drak i táto mladá mamička s dcérou na prechádzke v parku. In the category "walking allegory" the Chinese dragon and this young mother and daughter taking a walk in the park made quite an impression. In der Kategorie der „laufenden“ allegorischen Figuren beeindruckte neben dem chinesischen Drachen auch diese junge Mutter mit Tochter im Park.

Prehliadka pestrých nápadov

▲ Pyramída, krásna Kleopatra, múmie, palma, ťava... Áno, sme v starovekom Egypte. Tento alegorický voz ocenila aj porota.

A pyramid, the beautiful Cleopatra, mummies, a palm tree, a camel... Yes, we're in ancient Egypt. This cart was also awarded by the jury.

Eine Pyramide, die schöne Kleopatra, eine Mumie, eine Palme, ein Kamel... ja, wir sind im alten Ägypten. Dieser allegorische Wagen wurde auch von der Jury prämiert.

Aj počas tohtoročného festivalu kvetov zaplnili vyše dvojkilometrovú cestu z Kúpeľného ostrova, cez centrum mesta až k Hudobnému pavilónu v parku rôznofarebné alegorické vozy. Ich trasu lemoval zástup tleskajúcich divákov, ktorí ani tento rok neľutovali, že sa prišli pozrieť na definitívnu rozlúčku s letnou kúpeľnou sezónou.

Premyslene štylizované figúry vyrobené z rozmanitého rastlinného materiálu rozprávali celé príbehy - o živote v starovekom Egypte, práci v modelingovej agentúre alebo výrobe medu. Nechýbali tu známe postavičky z rozprávok Walta Disneyho, monumentálna veľryba ani čínsky drak. Práve posledné dva menované výtvy sa umiestnili na prvých miestach v kategóriách „alegorické vozy“ a „pešie alegórie“. Porota mala náročnú úlohu, pretože krásu sa nedá zmerať. Možno by bolo spravodlivejšie odmeniť množstvo času, nápadov, energie a trpezlivosti, ktoré si jednotlivé diela vyžiadali. ■

▲ Dámsky maxiklobúk z listov a kvetov bol tiež veľmi pôsobivý.

This woman's maxi-hat made of leaves and flowers was also quite impressive.

Dieser XL-Damenhut aus Blättern und Blumen war ebenfalls sehr beeindruckend.

▲ Alegória včelára patrila medzi najvydarenejšie súťažné práce.

This representation of a beekeeper was among the most successful works in the competition.

Die allegorische Gestalt „Imker“ gehörte zu den besten Kreationen des Wettbewerbs.

During this year's festival of flowers, an over two-kilometre trail, from Spa Island through the centre of town all the way to the Music Pavilion in the park, was filled with multi-coloured, allegorical carts. Their path was lined with a large crowd of applauding spectators, who never regretted for a moment, coming to see the definitive farewell to the summer spa season.

The preconceived, stylized shapes made of assorted floral material told a variety of stories – about life in Ancient Egypt, working at a modelling agency, and the process of making honey. Also making an appearance were some familiar faces from the fairytale world of Walt Disney, as well as a grandiose whale and a Chinese dragon. The latter two took first place, respectively, in the categories “allegorical cart” and “walking allegory”.

The jury had a daunting task as it is impossible to measure beauty. Perhaps it would have been fairer to award prizes based on the amount of time, ideas, energy, and patience, which each individual work of art required. ■

Auch während des diesjährigen Blumenfestivals füllten farbenprächtige allegorische Blumenwagen die mehr als zwei Kilometer lange Umzugsstrecke von der Kurinsel über das Stadtzentrum bis zum Musikpavillon im Park. Ihren Weg säumte eine Reihe applaudierender Zuschauer, die Ihre Entscheidung, hierher zu kommen, um den finalen Abschied von der Sommer-Kursaison zu erleben, auch in diesem Jahr sicher nicht bereuten.

Fantasievoll gestaltete Figuren aus verschiedenem Pflanzenmaterial erzählten eigene Geschichten - vom Leben im alten Ägypten, von der Arbeit einer Modellagentur oder der Herstellung von Honig. Auch bekannte Figuren aus Walt Disney-Märchen, ein überdimensionaler Wal und ein chinesischer Drache fehlten nicht. Und gerade diese zwei zuletzt erwähnten Kreationen gewannen die ersten Plätze in den Kategorien „allegorische Wagen“ und „individuelle allegorische Figuren“, die zu Fuß unterwegs waren. Die Jury stand vor einer schwierigen Aufgabe, denn Schönheit lässt sich nicht messen. Vielleicht wäre es gerechter, die investierte Zeit und Menge der Ideen, Energie und Geduld zu belohnen, die für die einzelnen Kunstwerke erforderlich waren. ■

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

► Najvyšší predstavitelia samospráv z celého Slovenska sa koncom septembra stretli v piešťanskom Kursalone na konferencii týždenníka TREND „Komunálny manažment“. Primátor Remo Cicutto privítal medzi hosťami aj poslankyňu Národnej rady SR Magdu Vášáryovú. Uprostred riaditeľ Úradu vlády SR, Piešťanec Viktor Nižňanský, autor reformy verejnej správy. Hlavnou témou celodenných diskusií bola budúcnosť verejnej správy.

The highest members of local self-governments from all over Slovakia met for a conference entitled "Municipal Management", organized by the weekly magazine "TREND" in Piešťany's Kursalon at the end of September. Mayor Remo Cicutto welcomed, among other guests, Magda Vášáryová, a current member of the Slovak Parliament. In the middle is the Director of Office of the Government of the Slovak Republic, Piešťany inhabitant Viktor Nižňanský, who is also the author of public administration reform. The main topic of the all-day discussion was the future of public administration.

Die Vorsitzenden der Selbstverwaltungsorgane aus der gesamten Slowakei trafen sich Ende September im Kursalon in Piešťany im Rahmen der Konferenz „Kommunalmanagement“, organisiert von dem Wochenblatt „TREND“. Bürgermeister Remo Cicutto begrüßte unter den Gästen auch die Abgeordnete des Slowakischen Nationalrates, Magda Vášáryová. (In der Mitte: Viktor Nižňanský aus Piešťany, Leiter der Regierungskanzlei der Slowakischen Republik und Autor der Reform der öffentlichen Verwaltung). Das Hauptthema der ganztägigen Diskussionen war die Zukunft der öffentlichen Verwaltung.

► V Spoločenskom centre Kúpeľov boli 24. 9. slávnostne vyhlásené ceny pre účastníkov 17. ročníka národnej súťaže vo viazaní a aranžovaní kvetov Victoria regia 2010. V kategórii „Profesionáli“ sa suverénnym víťazom stal Tomáš Vých z obce Nový Život.

On September 24th, in the Spa's Social Centre, the ceremonious announcement of awards for the participants of the 17th annual National Competition of Flower Arranging and Floristry, Victoria Regia 2010, was held. In the category of "professionals" the undisputed winner was Tomáš Vých from the municipality of Nový Život.

Im Gesellschaftszentrum des Heilbades wurden am 24. 09. den Teilnehmern des 17. Nationalwettbewerbes in Blumenarrangements und Blumenbinden, „Victoria regia 2010“, feierlich die Preise überreicht. In der Kategorie „Professionáli“ (Experten) siegte ganz souverän Tomáš Vých aus der Ortschaft Nový Život.

► Otázkami o hraniciach medzi profesionálnou a amatérskou fotografiou sa museli zaoberať návštevníci výstavy Park Foto Piešťany. Siete natiahnuté medzi stromami v mestskom parku totiž zdobili kompozične a technicky veľmi dobre spracované snímky fotografických nadšencov. Podujatie organizované Piešťanským Fotoklubom tentoraz prilákalo rekordný počet vystavovateľov i divákov.

The question regarding the border between professional and amateur photography was one that visitors to the Park Foto Piešťany exhibition had to grapple with. The nets stretched between the trees in the Town Park were decorated by pictures, which had been very well made, both compositionally and technically, by photography fans. This time around, this event, which was organized by the Piešťany Fotoklub, attracted a record number of exhibitors and visitors.

Mit der Grenze zwischen professioneller und Amateurfotografie beschäftigten sich mit Sicherheit Besucher der Ausstellung „Park Foto Piešťany“. Die zwischen den Bäumen im Stadtpark gespannten Netze zierte nämlich kompositorisch und technisch sehr gut verarbeitete Aufnahmen begeisterter Fotografen. Die Veranstaltung, organisiert vom „Fotoklub Piešťany“ lockte diesmal eine Rekordzahl an Ausstellern und Zuschauern an.

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings ▪ Ereignisse - Besuche - Treffen

Začínajúci výtvarní umelci dostali už tretíkrát priestor v Dome umenia. ► Foyer, galériu, schodiská aj pódium využili študenti a čerství absolventi domácich i zahraničných umeleckých škôl na prezentáciu sviežeho súčasného umenia. Súčasťou vernisáže sa po prvý raz stala módna prehliadka, ktorej záverečná časť bola inšpirovaná grafikami zakladateľa projektu Young Art Show Martina Ševčoviča.

For the third time novice creative artists received space in the House of Art. The lobby, gallery, staircase and stage were used by students and recent graduates, from domestic and foreign art schools, to present fresh and contemporary art. For the first time, as part of the opening ceremony, there was a fashion show, whose closing segment was inspired by the graphic art of Martin Ševčovič, the founder of the Young Art Show.

Bildende Künstler am Beginn ihrer Karriere bekamen bereits zum dritten Mal im Haus der Kunst die Möglichkeit, ihre Werke zu präsentieren. Sowohl das Foyer, als auch die Galerie, die Treppenaufgänge und die Bühne nutzten Studenten und frischgebackene Absolventen in- und ausländischer Kunstschulen für die Präsentation lebendiger, moderner Kunst. Zum ersten Mal fand im Rahmen der Vernissage auch eine Modenschau statt, deren abschließender Teil von Grafiken des Begründers der „Young Art Show“, Martin Ševčovič, inspiriert war.

► Jubilejnú 30. divadelnú sezónu v Dome umenia otvorilo na konci septembra Slovenské národné divadlo hrou Popol a vášň, inšpirovanou románom košického rodáka Sándora Máraia. Herecký koncert Martina Hubu, ktorý za stvárnenie hlavnej postavy dostal divadelnú cenu Dosky, odmenili diváci neutíchajúcim potleskom.

At the end of September, the 30th anniversary of the theatre season in the House of Art was opened with the Slovak National Theatre play "Ash and Passion" ("Popol a vášň"), which was inspired by the novel from Košice native Sándor Márai. The theatrical concert by Martin Huba, whose portrayal of the main character earned him a "Dosky" Award, was rewarded by the audience with a seemingly-unending round of applause.

Die 30. Theatersaison im Haus der Kunst eröffnete Ende September das Slowakische Nationaltheater mit dem Stück „Popol a vášň“ (Asche und Leidenschaft), nach einem Roman von Sándor Márai aus Košice. Die schauspielerische Meisterleistung von Martin Huba, der für die Darstellung der Hauptrolle den Theaterpreis „Dosky“ erhielt, honorierten die Zuschauer mit Standing Ovations.

Vernisáž fotografií Mariánskych Lázní a neďalekého kláštora Teplá bola dňa 5. 10. 2010 vo foyeri KSC Fontána. Ich autorom je Zdeněk Král (vpravo), starosta mesta Mariánské Lázně. Privítal ho Timotej Miština, zástupca primátora mesta Piešťany. Účastníkov vernisáže potešila aj publikácia, ktorú im venoval pán starosta - mimochodom profesionálny fotograf - s názvom Klášter Teplá & Mariánské Lázně. ►

The opening ceremony of the exhibition of photographs of Mariánské Lázně and the nearby monastery Teplá took place in the lobby of the KSC (Cultural and Social Centre) Fontána on October 5, 2010. The creator of the exhibition is Zdeněk Král (on the right), the Mayor of the Town of Mariánské Lázně. He was welcomed by the Deputy Mayor of Piešťany, Timotej Miština. The guests of the opening were pleased to receive a booklet from the Mayor, who is also a professional photographer, entitled "Klášter Teplá & Mariánské Lázně".

Die Vernissage der Ausstellung von Bildern der Stadt Mariánske Lázně (Marienbad) und des nahen Klosters „Teplá“ fand am 05. 10. 2010 im Foyer des Kultur- und Gesellschaftszentrums „Fontána“ statt. Der Autor der Aufnahmen ist Zdeněk Král (r.), Bürgermeister von Mariánské Lázně. Er wurde von Timotej Miština, dem stellvertretenden Bürgermeister der Stadt Piešťany begrüßt. Besucher der Vernissage freuten sich unter anderem über die Publikation „Klášter Teplá & Mariánské Lázně“, die ihnen Bürgermeister Král - übrigens ein Profi-Fotograf - widmete.

◀ V roku 1965 si vybojovalo vodnopólové družstvo TJ Slovan kúpele Piešťany titul majstra Československa. Anti Kajlich, niekdajší brankár úspešného družstva, ktorí žije v austrálskom meste Brisbane (na obrázku s manželkou) zorganizoval koncom septembra z príležitosti 45. výročia tejto významnej športovej udalosti stretnutie hráčov, trénera a ľudí okolo vtedajšieho vodného póla. Súčasťou stretnutia bol i medzinárodný turnaj veteránov.

In 1965, the water-polo team TJ Slovan Spa Piešťany became champions of Czechoslovakia. At the end of September, Anti Kajlich, goal-keeper of the winning team, now living in Brisbane, Australia (seen in the photograph with his wife), organized a reunion of players, coach and all people involved, on the occasion of the 45th anniversary of this significant sporting achievement. Part of this program was an international water-polo tournament for "old-timers".

tschechoslowakischen Meisters. Der damalige Torwart der erfolgreichen Mannschaft, Anti Kajlich, der heute in der australischen Stadt Brisbane lebt (hier auf einem Foto mit seiner Ehefrau) organisierte Ende September, anlässlich des 45. Jahrestages dieses bedeutenden Ereignisses ein Treffen der Spieler, des Trainers und anderer Beteiligten rund um den Wasserballsport. Ein Bestandteil des Treffens war auch das internationale Turnier der Veteranen.

► Pozvať Sisu Sklovskú na vystúpenie z príležitosti ukončenia letnej kúpeľnej sezóny bolo nepochybne veľmi šťastným rozhodnutím. Táto famózna speváčka dokázala prilákať k Hudobnému pavilónu masu divákov. Okrem spievania stihla spomenúť i svoj vrelý vzťah k Piešťanom, kde ako študentka trávievala čas prázdnin u svojej tety v dome, na ktorý mohla z pódia ukázať prstom.

To invite Sisa Sklovská to perform a concert as part of the summer season closure program, was without doubt the right decision, as this famous singer managed to attract a large audience to the Music Pavilion. Apart from a star performance she took a moment to reminisce about the times she had spent in Piešťany as a student, at her aunt's house, which is just walking distance from the Music Pavilion.

Die hervorragende Sängerin Sisa Sklovská für einen Auftritt anlässlich des Abschlusses der Sommer-Kursaison zu engagieren, war zweifelsohne eine glückliche Entscheidung. Sie schaffte es, ein großes Publikum in den Musikpavillon anzulocken. Nebenbei erwähnte sie auch ihr herzliches Verhältnis zu Piešťany, wo sie als Studentin regelmäßig einen Teil der Ferien bei ihrer Tante verbrachte, in einem Haus, das sie von der Bühne aus zeigen konnte.

◀ Foibos je česká umelecká agentúra, ktorá sa venuje kultúrnym projektom. Vydáva – medziiným – aj knižnú edíciu Slávne vily. Po spracovaní jednotlivých krajov v ČR pristúpil Foibos k vydaniu publikácie Slávne vily Slovenska. Do autorského kolektívu bol prizvaný i najlepší znalec piešťanskej architektúry Ľubomír Mrňa. Z celkového počtu 65 vil je 5 z Piešťan, čo aj vzhľadom k veľkosti mesta je vysoký počet. Publikácia vyšla tiež v anglickej mutácii.

Foibos is a Czech artistic agency, which focuses on cultural projects. It has issued, among other things, a book about famous villas. After covering, various regions in the Czech Republic, Foibos made the next logical step to issue a publication on famous Slovak villas. Also to be found among the author's collection was the highest authority in Piešťany architecture, Lubomír Mrňa. Out of a total of 65 villas, 5 are from Piešťany, which, in regards to the size of the town, is quite a high number. The publication has also been released in an English version.

„Foibos“ ist der Name einer tschechischen Kunstagentur, die sich kulturellen Projekten widmet. Sie publiziert unter anderem auch die Buchreihe „Slávne vily“ (Berühmte Villen). Nach dem Erfassen der einzelnen Regionen in der Tschechischen Republik, gab „Foibos“ auch die Publikation „Slávne vily Slovenska“ (Berühmte Villen der Slowakei) heraus. Das Autorenteam arbeitete hierbei mit dem besten Kenner der Architektur von Piešťany, Ľubomír Mrňa. Von insgesamt 65 Villen stehen fünf in Piešťany, was in Anbetracht der Größe der Stadt eine hohe Anzahl darstellt. Die Publikation erschien auch in englischer Sprache.

Kalendár Jozefa Scheka

Jozef Schek's Calendar

Ein Kalender für Jozef Schek

Drahomíra Moretová Foto Martin Palkovič

Stretnutia s výtvarníkom Jozefom Schekom (Babuškom), autorom legendárnej postavičky „Jožinko dieťa svojich rodičov“, bývajú vždy veľmi priateľské, milé, neopakovateľné. Takým bola aj prezentácia kalendára na rok 2011 s názvom Jozef Schek: Známy aj neznámy. Viacero významných hostí z Bratislavy (spisovatelia, výtvarníci, milovníci karikatúr, hudobníci) akoby „unisono“ skonštatovalo, že taký vydarený večer už dávno nezažili. Ak však uvedieme mená hlavných aktérov - popri Jožinkovi - je to jasné. Veď posúďte: Kornel Földvári, Miroslav Cipár, František Jablonovský,

▲ Jozef Babušek (uprostred) sleduje, ako uvádzajú do života jeho kalendár výtvarník Miroslav Cipár (sprava) a primátor Piešťan Remo Cicutto.

Jozef Babušek (in the middle) watches how the artist Miroslav Cipár (on the right) and Piešťany Mayor Remo Cicutto bring his calendar to life.

Jozef Babušek (in der Mitte) verfolgt die Taufe seines Kalenders durch den bildenden Künstler Miroslav Cipár (re.) und den Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto.

Tomáš Janovic, Pavel Vilikovsky, Dušan Dušek, Peter Lipa a mnohí ďalší.

Jozef Babušek na budúci rok bude mať deväťdesiatku. K tomuto jubileu mu výtvarník Fero Jablonovský, Juraj Weiss z JW producentská spoločnosť a Mesto Piešťany pripravili kalendár, v ktorom je výber zo Schekovej známej i menej známej tvorby. (Z tej menej známej tvorby je aj rozkladací obraz Jablko, ktorý reprodukuje na 3. strane obálky.) Kalendár do života uviedol známy a mnohostranný výtvarník Miroslav Cipár s primátorom Piešťan Remom Cicuttom. Prijemnú atmosféru prezentácie kalendára znásobili slová Kornela Földváriho, ale aj piesne Petra Lipu so synom. Večne skromného Jozefa Babuška potešilo množstvo priateľov a blízkych, ktorí ho v ten večer prišli do Domu umenia v Piešťanoch pozdraviť. Nechýbala medzi nimi ani jeho dcéra Laura, ktorá prišla až z ďalekej Kanady. ■

Meeting with Jozef Schek (Babušek), the creator of the legendary character "Jožinko his Parents' Child", is always a very nice, friendly, and memorable experience. This was also true during the presentation of the 2011 calendar entitled "Jozef Schek: The Known and Unknown". Many important guests from Bratislava (authors, artists, lovers

of caricature, and musicians), as if in unison, claimed that they hadn't experienced such an exceptional evening in a long time. But once we discover the names of the other main actors - alongside Jožinko - it becomes clear why. Just judge for yourself: Kornel Földvári, Miroslav Cipár, František Jablonovský, Tomáš Janovic, Pavel Vilikovsky, Dušan Dušek, Peter Lipa and many others.

Next year, Jozef Babušek will turn 90. In honour of this milestone, the artist Fero Jablonovský, Juraj Weiss from the JW production company, and the Town of Piešťany have prepared a calendar, which is filled with selections of Schek's known and lesser-known works. (From the lesser-known works is the fold-out picture „Apple“, which we have reproduced on the 3rd page of the cover). This calendar was brought to life by the well-known and multi-talented artist Miroslav Cipár together with the Mayor of Piešťany Remo Cicutto. The pleasant atmosphere of the presentation of the calendar was further enhanced by the words of Kornel Földvári as well as the by the songs of Peter Lipa and his son. The usually-humble Jozef Babušek enjoyed the presence of so many friends and loved ones, who had come to the House of Art in Piešťany to greet him. Also in attendance was his daughter Laura, who had flown in from Canada for the event. ■

▲ Súčasťou programu bola i autogramiáda. V pozadí s bábkou Jožinka dcéra Laura.

Part of the program also included autograph signing. In the background is his daughter Laura with a puppet of "Jožinko".

Zum Programm gehörte auch eine Autogrammstunde.

Im Hintergrund ist Tochter Laura mit einer „Jožinko“-Figur zu sehen.

▼ S priateľom a spolupracovníkom Ferom Jablonovským. With friend and co-worker Fero Jablonovský.

Schek mit Freund und Künstlerkollegen Fero Jablonovský

Die Begegnungen mit dem bildenden Künstler und Autor der legendären Comicfigur „Jožinko dieťa svojich rodičov“ (Jožinko, das Kind seiner Eltern) - Jozef Schek (Babušek) - zeichnen sich jedes Mal durch eine sehr freundliche, charmante und unvergleichliche Atmosphäre aus. So verlief auch die Präsentation des Kalenders für das Jahr 2011 mit dem Titel „Jozef Schek: Známy aj neznámy“ (Jozef Schek: bekannt und unbekannt). Einige der prominenten Gäste aus Bratislava (Schriftsteller, bildende Künstler,

Karikatur-Liebhaber, Musiker usw.) stellten beinahe „unisono“ fest, dass sie seit langem nicht mehr einen derart gelungenen Abend erlebt haben. Und die Namen der Hauptakteure - neben „Jožinko“ waren es unter anderem Kornel Földvári, Miroslav Cipár, František Jablonovský, Tomáš Janovic, Pavel Vilikovsky, Dušan Dušek und Peter Lipa - verraten warum.

Im kommenden Jahr wird Jozef Babušek seinen 90. Geburtstag feiern. Anlässlich dieses Jubiläums stellten der bildende Künstler Fero Jablonovský, in Zusammenarbeit mit Juraj Weiss von der Produktionsgesellschaft „JW“ und der Stadt Piešťany, einen Kalender mit der Auswahl aus Scheks bekannten und weniger bekannten Werken zusammen. (Zu den letzteren zählt auch das Triptychon „Jablko“, zu Deutsch „Apfel“, dessen Reproduktion auf der rechten Cover-Innenseite abgebildet ist.) Den Kalender präsentierten der bekannte und vielseitige bildende Künstler Miroslav Cipár und der Bürgermeister von Piešťany, Remo Cicutto. Die angenehme Atmosphäre der Präsentation unterstützte Kornel Földvári mit seinen Worten und Peter Lipa mit seinem Sohn durch die Darbietung ihrer Lieder. Der immer bescheidene Jozef Babušek freute sich über seine Nächsten und die vielen Freunde, die an diesem Abend in das Haus der Kunst in Piešťany kamen, um ihn zu begrüßen. Unter ihnen war auch seine Tochter Laura, die sogar den Weg aus dem weit entfernten Kanada auf sich nahm. ■

Czech Painters at Fontana

Tschechische Maler in „Fontána“

Lucie má veľmi vyvinuté priestorové videnie, čo u žien - napriek ich mnohým iným prednostiam - nebýva časté. A čo všetko dokáže Lucie obsiahnuť i na malom priestore! Možno, že je to už predzvesť malby 3D.

Jakub ide po atmosfére obrazu. Vie vyjadriť pocit osamelosti, bezmocnosti a odcudzenia, teda existenciálne stránky života. Jeho zväčša zelenkavé plátna so strnulými postavami akoby naznačovali nemennosť a zakonzer-vovanosť situácie.

Jan je bezkonkurenčný kresliar, čo možno vycítiť aj z jeho cyklu Klony. V Piešťanoch vystavoval i svoju monumentálnu kresbu kostlivcov. Preňho - recesistu - však kostlivci nie sú synonymom smrti, teda žiadne memento mori. On ich oživil. Majú moderné tenisky a tancujú. Keď sa na nich lepšie pozriete, nezbavíte sa pocitu, že sa na vás priateľsky usmievajú. Autor obraz nazval Heavy metal. Pozostáva z 22 figúr nadživotnej veľkosti a má rozmery 260 x 320 cm. Je výsledkom asi ročnej tvrdej práce.

Kto sleduje výtvarné dianie v Piešťanoch, asi bude súhlasiť s názorom, že výstava patrila k tomu najlepšiemu, čo bolo v roku 2010 nainštalované v galérii Fontána. ■

Českí maliari vo Fontáne

Kornel Duffek Foto Tomáš Hudcovič (1), Martin Palkovič (2)

Podporovateľ umenia a podnikateľ Tomáš Zeržán priniesol do Piešťan zaujímavú výstavu, na ktorej predstavil práce troch mladých českých maliarov. Lucie Skřivánková, Jakub Hubálek a Jan Mráz majú spoločné iba to, že sú absolventmi pražskej Akadémie výtvarných umení. Inak - hoci stoja iba na začiatku svojej umeleckej kariéry - každý si už zvolil vlastnú cestu, ktorá je ich naturelu najbližšia. Výsledkom je celkom odlišný výtvarný prejav vo všetkých troch prípadoch. Upozornil na to aj kurátor výstavy Antonín Střížek, ktorý vedie maliarsky ateliér na Akadémii výtvarných umení.

Art enthusiast and entrepreneur Tomáš Zeržán brought an interesting art exhibition to Piešťany, where he introduced the work of three young Czech painters. The only thing Lucie Skřivánková, Jakub Hubálek and Jan Mráz have in common is that they graduated from the Academy of Fine Art in Prague. Apart from that - though being only at the beginning of their art career - each chose their own path closest to their personality and character. The result, in all three cases, is a completely different artistic expression. This was highlighted by Antonín Střížek, the exhibition's curator, who also runs painters' atelier at Academy of Fine Art.

Der Kunstförderer und Unternehmer Tomáš Zeržán brachte eine beeindruckende Ausstellung nach Piešťany, auf der er das Schaffen dreier tschechischer Maler vorstellte. Lucie Skřivánková, Jakub Hubálek und Jan Mráz verbindet einzig die Tatsache, dass sie alle Absolventen der Prager Akademie der bildenden Künste sind. Ansonsten - obwohl sie sich erst am Beginn ihrer Künstlerkarriere befinden - wählte jeder bereits den eigenen, seinem Naturell am nächsten stehenden Weg. Das Ergebnis ist ein völlig differenzierter künstlerischer Ausdruck. Auf diese Tatsache machte auch der Kurator der Ausstellung, Antonín Střížek aufmerksam, der ein Maler-Atelier an der Akademie der bildenden Künste leitet.

▼ Lucie Skřivánková s kurátorom výstavy Antonínom Střížkom pred svojím obrazom.

Lucie Skřivánková with Antonín Střížek, curator of the exhibition, in front of her painting.

Lucie Skřivánková mit dem Kurator der Ausstellung, Antonín Střížek, vor ihrem Bild

Lucie has a very well developed 3D-vision, an ability not so common in women generally, despite their other qualities. And there is so much she can fit into a limited space! Perhaps this is a foreshadowing of 3D painting.

Jakub tries to capture an atmosphere or mood in his pictures. He can express loneliness, helplessness and estrangement – existential questions of life. His mainly greenish canvases with uptight characters tend to suggest a situation of invariance and steadfastness.

Jan is an undisputed drawer, which is obvious from seeing his cycle "Clones". Part of the exhibition is also his monumental drawing of skeletons. For him, being a person of light-hearted nature, the skeleton is neither a symbol of death, nor "Memento mori". He brought them to life. They wear trendy sneakers and dance. If you have a closer look, you have the feeling they are looking at you with a friendly smile. The artist named the drawing "Heavy Metal". It consists of 22 larger-than-life figures and measures 260 x 320 cm. It is the result of year's hard work.

I'm sure those of you who follow fine art events in Piešťany will agree with me that

this exhibition was one of the best art shows at the Fontana in 2010. ■

Lucie verfügt über ein äußerst ausgeprägtes räumliches Sehen, was bei Frauen - trotz vieler anderer Vorzüge - nicht sehr häufig vorkommt. Und es ist unglaublich, was alles sie auf einem noch so kleinen Raum erfassen kann! Vielleicht sind ihre Werke schon Vorboten künftiger 3D-Malerei.

Jakub konzentriert sich mehr auf die Atmosphäre des Bildes. Er kann das Gefühl der Einsamkeit, Hilflosigkeit und Entfremdung, also die existenziellen Seiten des Lebens, zum Ausdruck bringen. Seine meist grünlichen Leinwände, mit starren Gestalten, scheinen die Unveränderlichkeit und Fixierung der Situation anzudeuten.

Jan ist ein konkurrenzloser Zeichner, was auch in seinem Zyklus „Klony“ zu sehen ist. In Piešťany präsentierte er auch seine monumentale Zeichnung von Skeletten. Für ihn - einen Witzbold - sind Gerippe jedoch kein Symbol des Todes und dem zufolge auch kein Memento mori. Und - er hauchte ihnen Leben ein. Sie tragen moderne

▲ Impozantný Heavy metal (ceruzka, papier) a jeho autor Jan Mráz.
The imposing "Heavy Metal" (pencil, paper) and its author Jan Mráz.
Das imposante Werk „Heavy Metal“ (Bleistift auf Papier) und sein
▼ Autor Jan Mráz

Sportschuhe und tanzen. Und wer sie aufmerksamer beobachtet, wird nicht das Gefühl los, dass sie freundlich lächeln. Der Autor nannte sein Bild „Heavy Metal“. Es besteht aus 22 übernatürlich großen Figuren, hat die Maße 260 x 320 cm und ist das Ergebnis einer etwa ein Jahr andauernden harten Arbeit.

Wer das Geschehen in der Szene der bildenden Künste verfolgt, der gibt mir vermutlich Recht, dass diese Ausstellung zu dem Besten gehört, was in der Galerie „Fontána“ im Jahre 2010 präsentiert wurde. ■

Sklo a porcelán s kúpeľnými motívmi

Glass and Porcelain with Spa Motifs
Glas und Porzellan mit Motiven des Heilbades

Martin Kostelník Foto Eva Drobná

Kúpeľný pohár z Piešťan v štýle biedermeier s nápisom „Pischtyan Marktplatz“ a vyobrazením Panského hostinca (neskôr riaditeľstvo kúpeľov). Okolo roku 1850.

A spa glass from Piešťany in the Biedermeier style with the inscription "Pischtyan Marktplatz" decorated with the image of the Panský Guesthouse (later the Spa Headquarters). Around 1850.

Ein Motivglas aus dem Heilbad Piešťany, im Biedermeier-Stil, mit der Innschrift „Pischtyan Marktplatz“ und einer Abbildung der Gaststätte „Panský hostinec“ (spätere Kurdirektion), um das Jahr 1850

Balneologické múzeum v Piešťanoch sprístupnilo v dňoch 10. 8. - 8. 10. 2010 ďalšiu výstavu zo svojich zbierok. Tentokrát sa prezentovalo so sklom a porcelánom s kúpeľnými motívmi.

The Balneological Museum in Piešťany opened its doors, from August 10 to October 8, 2010, to present another exhibition from its collection. This time it was an exhibition of glass and porcelain adorned with spa motifs.

In den Tagen vom 10.8. bis 8.10.2010 eröffnete das Balneologische Museum in Piešťany eine weitere Ausstellung aus seinen Sammlungen. Diesmal präsentierte es Glas und Porzellan mit Motiven des Heilbades.

▲ Kúpeľný pohár z Piešťan s motívom Napoleonských kúpeľov. Zľava rytina bahníka, sprava rytina vaňových kúpeľov a zrkadliska. Druhá tretina 19. storočia.

A spa glass from Piešťany with an image of the Napoleon Spa. On the left an engraving of the mud bath and on the right an engraving of the bath spas and the mirror pool. From the second third of the 19th century.

Ein Motivglas aus dem Heilbad Piešťany mit Abbildung des Napoleonbades - links eine Gravur mit Motiv des Schlammbeckens, rechts eine Gravur mit Motiv der Wannenbäder und des Spiegelbades, 2. Drittel des 19. Jahrhunderts

▲ Pitný pohár z Piešťan s vyobrazením Pro Patrie. 20. roky 20. storočia.

A drinking glass from Piešťany with the image of Pro Patria building from the 1920's.

Trinkglas aus Piešťany mit Motiv des Hotels „Pro Patria“, 20er Jahre des 20. Jahrhunderts

Výrobky zo skla a porcelánu používané v kúpeľoch mali v prvom rade úžitkový charakter. Preto boli zväčša jednoduché, takmer bez výzdoby, prípadne len s jednoduchým nápisom názvu príslušného hotela alebo kúpeľov. Návštevníci múzea mohli napríklad vidieť zachovaný tanier z Cyrilovho dvora alebo pokrievku z kúpeľov Vyhne zo začiatku 20. storočia. Inou skupinou boli predmety, ktoré okrem bežného používania slúžili aj na reprezentáciu kúpeľov, či už ako spomienkové sklo alebo ako reklamné predmety. Z vystavených predmetov mali najpočetnejšie zastúpenie pitné a pamiatkové poháre. Najstaršie sú z polovice 19. storočia. Majú rozmanitý tvar i veľkosť. Líšia sa aj technikou výzdoby. Najčastejšie sú ozdobené emailovými nálepkami s vyobrazeniami kúpeľných budov, ale zastúpené sú aj maľované a brúsené ozdobné motívy. Takmer vždy je na nich aj názov príslušných kúpeľov. Rozšírené boli aj pitné poháre z číreho skla, bez výzdoby, ktoré sa používali hlavne na pitie minerálnej vody počas liečebných procedúr. Ich vzťah k jednotlivým kúpeľom bol daný len nápisom s názvom tej- ktorej lokality.

Medzi vystavenými predmetmi zaujímal popredné miesto nádherný súbor

pohárov a čiaš z číreho skla, zdobených lazúrou a rubínom s rastlinnými motívami a motívami piešťanských kúpeľov. Na výstave mali svoje zastúpenie nielen existujúce kúpele - Piešťany, Trenčianske Teplice, Sliač, Turčianske Teplice, Bardejovské kúpele, Sklené Teplice, Rajecké Teplice, ale aj zaniknuté kúpele, z ktorých zachované sklenené a porcelánové výrobky patria k raritám. Do tejto kategórie patria napríklad ploský pitný pohár z číreho skla so zlatým maľovaným maďarským nápisom „Rozsnyófürdő“ z rožňavských kúpeľov alebo pohár z Herlian s emailovou nálepkou zachytávajúcou chrliaci gejzír a kúpeľnú budovu. Okrem pohárov nájdeme vyobrazenia kúpeľov aj na rôznych iných predmetoch. Sú to sklenené a keramické popolníky, ťažítka, uzatváracie nádoby na drobné predmety, vázičky, džbány a podobne.

Počas výstavy boli na okná dočasne nainštalované aj dve vitráže s motívom barololámača a kúpeľnej fontány. Pôvodne pochádzajú z kaviarne hotela Thermia Palace a pri rekonštrukcii hotela boli zvesené a darované Balneologickému múzeu. Po skončení výstavy boli premiestnené do stálej expozície múzea.

Počas vernisáže sa mohli návštevníci okrem tradičného pohostenia občerstviť aj pravou piešťanskou minerálnou vodou. ■

▲ Kúpeľný pohár s maďarským nápisom "Bártfai emlék" (Spomienka na Bardejov) z druhej polovice 19. storočia.
A spa glass with the Hungarian inscription "Bártfai emlék" ("Memory of Bardejov") from the second half of the 19th century.
Ein Motivglas mit der ungarischen Inschrift "Bártfai emlék" (Erinnerung an Bardejov) aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts

Glass and porcelain products were used in the spas, first and foremost, for practical purposes. As such they were mostly plain, without decoration, or on occasion with the simply written name of the particular hotel or spa. Visitors to the museum were able to see a well-preserved plate from the hotel Cyrilov Dvor and a dish-cover from the spa Vyhne from the beginning of the 20th century. Making up another group of articles on display were items, which, besides daily practical usage, also served to represent the spa either as a souvenir or as form of advertisement. Of the pieces exhibited the most interest surrounded the drinking and souvenir glasses. The oldest, which come in various shapes and sizes, are from the 19th century. They can also be distinguished by the technique used in designing them. Most often they are designed with enamelled labels of the spa buildings, however, there are also those with painted and polished decorative motifs. They

almost always have the name of the respective spa written on them. Drinking glasses made of clear, undecorated glass, which were used mostly for drinking mineral water during curative treatments, were also widespread. Their connection to a particular spa was known only by the inscription written on it. Attracting most interest among the exhibited pieces was a set of glasses and pitchers of clear glass decorated with stain and rubies with a plant and spa motif. Not only were the existing spa towns of Piešťany, Trenčianske Teplice, Sliač, Turčianske Teplice, Bardejovské kúpele, Sklené Teplice, Rajecké Teplice represented at the exhibition, but so too were some already non-existent spas whose surviving glass and porcelain pieces can truly be counted as rarities. Items belonging to this category include a plain drinking glass made from clear glass with the Hungarian inscription "Rozsnyóf rdő" written on it from the Rožňava spa as well as a glass from Herľany

with an enamelled label of an erupting geyser and the spa building. Drawings of the spas can be found, not only on glasses, but on other articles as well. These include glass and ceramic ashtrays, paperweights, covers for boxes or cases for storing small items, vases, pitchers, and other such things.

During the exhibition two window pains were temporarily installed in the window with images of the "crutch-breaker" and the spa fountain. They originally come from the Thermia Palace Hotel's café and, during renovation of the hotel they were donated to and hung in the Balneological Museum. After this exhibition they will be moved and become part of the museum's permanent exhibition. During the opening ceremony visitors were treated to typical reception refreshments as well as real Piešťany mineral water. ■

Ereugnisse aus Glas und Porzellan, die im Heilbad verwendet wurden, sind in erster Linie Gebrauchsgegenstände gewesen. Daher waren sie meist schlicht, fast schmucklos oder trugen nur eine einfache Inschrift mit dem Namen des jeweiligen Hotels oder des Heilbades.

Museumsbesucher konnten unter anderen einen erhaltenen Teller aus „Cyrilov dvor“ oder einen Deckel aus dem Heilbad „Vyhne“, vom Beginn des 20. Jahrhunderts sehen. Eine weitere Gruppe bildeten Gegenstände, die neben dem normalen Gebrauch auch der Repräsentation des Heilbades dienten, sei es als Andenken oder als Werbeartikel. Am zahlreichsten unter den ausgestellten Exponaten waren

▲ Plagát propagujúci pitie piešťanskej termálnej vody. Okolo roku 1920.
A poster promoting the drinking of Piešťany's thermal water. Around 1920.

Plakat, mit dem das Trinken des Thermalwassers von Piešťany beworben wurde, ca. 1920

▲ Poháre zo Sklených Teplic a pamätné poháre z Piešťan k 20. výročiu vzniku ČSR. Vitrína na výstave.

Glasses from Sklené Teplice and commemorative glasses from Piešťany in honour of the 20th anniversary of the founding of the Czechoslovak Republic. A showcase at the exhibition.

Gläser aus Sklené Teplice und Gedenkgläser zum 20. Gründungstag der Tschechoslowakischen Republik aus Piešťany, eine Vitrine in der Ausstellung

▲ Vitráže z kaviarne hotela Thermia Palace.

A window pane from the Hotel Thermia Palace's Café.

Viträgen aus dem Café des Hotels Thermia Palace

Trinkgläser und Gedenkgläser vertreten. Die ältesten stammen aus der 1. Hälfte des 19. Jahrhunderts und variieren nicht nur in der Form und Größe, sondern auch der Art der Verzierung. Am häufigsten schmücken sie Emaille-Sticker mit Abbildungen verschiedener Kurbauwerke, vertreten sind jedoch auch gemalte und geschliffene dekorative Motive. Fast immer tragen sie eine Inschrift mit dem Namen des jeweiligen Kurbades. Verbreitet waren auch Trinkgläser aus klarem Glas, ohne Verzierung, die zum Trinken des Mineralwassers im Rahmen der therapeutischen Anwendungen bestimmt waren. Der Bezug zu den einzelnen Heilbädern war nur anhand einer Inschrift mit dem Namen der jeweiligen Lokalität gegeben.

Eine besondere Stellung unter den ausgestellten Exponaten nahm eine wunderschöne Kollektion von Gläsern und Kelchen aus klarem Glas, verziert mit Lasur und Rubin mit pflanzlichen Motiven sowie Motiven des Heilbades Piešťany, ein. In der Ausstellung waren nicht nur bestehende Heilbäder - Piešťany, Trenčianske Teplice, Sliač, Turčianske Teplice, Bardejovské kúpele, Sklené Teplice und Rajecké Teplice vertreten, sondern ebenfalls bereits geschlossene Kureinrichtungen, deren Glas- und Porzellanerzeugnisse zu den Raritäten zählen. Zu dieser Kategorie zählt unter anderem auch ein flaches Trinkglas aus klarem Glas, mit aufgemalter goldener Inschrift in Ungarisch - „Rozsnyófordó“ - aus dem Heilbad Rožňava und ein Glas aus Herlany mit einem Emaille-Sticker, auf dem ein sprudelnder Geysir und ein Kurbauwerk abgebildet sind. Neben Gläsern finden wir auch auf verschiedenen anderen Gebrauchsgegenständen Darstellungen des Heilbades. Dazu zählen Aschenbecher aus Glas und Porzellan, Briefbeschwerer, verschließbare Aufbewahrungsdosen für kleinere Utensilien, kleine Vasen, Krüge und andere.

Für die Dauer der Ausstellung wurden auf den Fenstern zwei Viträgen mit Motiven des Krückenbrechers und der Kurfontaine angebracht. Ursprünglich stammen sie aus dem Café des Hotels Thermia Palace und wurden im Zuge der Hotelrenovierung abgehängt und dem Balneologischen Museum geschenkt. Nach dem Ende der Ausstellung wechselten sie in die Dauerausstellung des Museums.

Während der Vernissage konnten sich Besucher neben der traditionellen Bewirtung auch mit echtem Mineralwasser aus Piešťany erfrischen. ■

Zabudnutá
história

Električky v Piešťanoch?

Kornel Duffek Foto archív BM (3), archív autora (1)

The Forgotten History
Trams in Piešťany?

Vergessene Geschichte
Straßenbahnen
in Piešťany?

Vzdialenosť medzi železničnou stanicou a niekdajšou kúpeľnou osadou Teplice meria skoro 3 km. Prejsť túto vzdialenosť s kuframi by bol i pre zdravých ľudí úctyhodný výkon, niečo ešte pre pacientov s obmedzenými pohybovými schopnosťami. Preto bolo zabezpečenie miestnej dopravy pre návštevníkov kúpeľov veľmi dôležité.

The distance between the train station and the one time spa settlement of Teplice is about 3 kilometres. To cross this distance with suitcases would be, even for healthy people, an admirable feat, not to mention for patients with limited mobility. This is why it was very important to provide local transportation for spa guests.

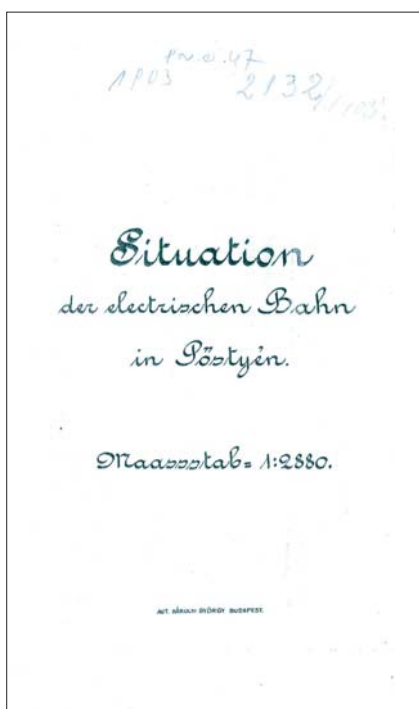
▲ Omnibusy pred piešťanskou železničnou stanicou.
Omnibuses in front of the Piešťany train station.
Omnibusse vor dem Bahnhof in Piešťany

Die Entfernung zwischen dem Bahnhof und der einstigen Kursiedlung Teplice beträgt knapp 3 km. Diese Distanz mit Koffern zurück zu legen, wäre auch für gesunde Menschen eine respektable Leistung, von Patienten mit eingeschränkter Bewegungsfähigkeit ganz zu schweigen. Deshalb war es enorm wichtig, den örtlichen Transport für die Besucher zu gewährleisten.

Staré fotografie z prvých rokov 20. storočia ukazujú množstvo omnibusov (mal ich každý hotel či väčší penzión) a fiakov čakajúcich pred železničnou stanicou. Pre čiastočne imobilných návštevníkov boli k dispozícii - ako piešťanská špecialita - aj dvojkolesové infanteristické vozíky ťahané "pešiakmi".

Pri vstupe do 20. storočia sa núkalo aj moderné riešenie miestnej osobnej dopravy. V tých rokoch už boli v plnom prúde prípravy na výstavbu piešťanskej elektrárne. Čo tak využiť nový nosič energie na dopravu? Zrazu - bolo to v roku 1903 - sa objavil projekt na výstavbu úzkokoľajnej električkovej trate. Vypracoval ho György Károlyi z Budapešti. Ako väčšina vtedajších technických dokumentov, bol napísaný v nemeckom jazyku. (Projekt je uložený v Štátnom archíve Bratislava, pobočka Trnava, pod číslom 2132/1903.)

Podľa projektov malo byť depo električiek pri železničnej stanici a trať by prechádzala cez dnešnú Staničnú a Teplickú ulicu a pokračovala cez Námestie slobody na Winterovu ulicu, kde by sa rozdelila na dve vetvy. Jedna by smerovala na Kúpeľný ostrov cez plánovaný most na rieke Váh, druhá k niekdajšej prepriahacej poštovej stanici na dnešnej Štefánikovej ulici, kde bolo zriadené robotnícke sanatórium Pro Labore. Táto časť Piešťan sa nazývala Chmelnica.

▲ Hlavička projektu električkovej trate.
Caption of the plans for the tram tracks.
Die Kopfdaten des Entwurfs für die Straßenbahnlinie

Nevieme, kto bol iniciátorom spomínaného projektu. Ani Ľudovít Winter ho nespomína vo svojich memoároch, hoci práve on mohol mať záujem o jeho realizáciu. Zásadný nesúhlas však vyslovil zemepán gróf Ferenc Erdődy prostredníctvom svojho právneho zástupcu Lajosa Tersztyanszského. V obsiahlom písomnom stanovisku, ktoré je priložené k projektu, sa konštatuje, že plánované zavedenie električkovej dopravy nebude mať očakávaný ekonomický efekt a nie je šťastným riešením ani pre návštevníkov a kúpeľných hostov. Z ekonomického hľadiska je preto nevýhodný, lebo električka negatívne zasiahne do života mnohých ľudí, ktorí sú na doprave návštevníkov existenčne závislí. Ďalším dôvodom pre odmietnutie projektu sú úzke ulice v Piešťanoch, čo by mohlo viesť k neželaným stretom električiek s chodcami. Navyše zaužívaná doprava poskytuje návštevníkom oveľa väčší komfort, lebo ich dovezie priamo k ubytovaciemu zariadeniu.

Právny zástupca grófa Erdődyho upozornil aj na zákonom nariadenú ochranu termálnych prameňov. Trať by viedla aj územím vnútorného ochranného pásma kúpeľov a stavba mosta by si vyžadovala vykopanie hlbokých základov pre piliere, čo by mohlo pramene priamo ohroziť. Pripomenul aj to, že trasa prechádza niekde aj cez pozemky vo vlastníctve grófa, ktoré neuvolní, lebo má s nimi iné plány.

Ministerstvo v Budapešti zohľadnilo Erdődyho argumenty a projekt zavedenia električkovej dopravy sa v Piešťanoch napokon nere realizoval. Trenčianske Teplice však podobný projekt prijali a vybudovali spojenie k hlavnému železničnému ťahu, k stanici Trenčianska Teplá, v dĺžke asi 5,5 km, ktoré bolo sprevádzkované v roku 1907.■

Old photographs from the early years of the 20th century show a number of omnibuses (each hotel and large inn had them) and hackney-cabs waiting in front of the train station. The partially immobile or physically challenged visitors also had at their disposition - a Piešťany speciality - a two-wheel rickshaw carts pulled by "runners".

At the turn of the 20th century there were also modern solutions to local public transportation. During this time preparations for the construction of Piešťany's power plant were well underway. How could this new

source of energy be used for transportation? Suddenly, in 1903, there appeared plans for the construction of a narrow-gauge electric track. It was designed by György Károlyi from Budapest. As with most technical documents of the time, this one was written in German. (The plans are filed in the Trnava branch of the Bratislava State Archives under number 2132/1903.)

According to the plans, there should have been a tram depot near the train station with tracks leading to the present-day Staničná a Teplická streets and continuing across Freedom Square (Námestie Slobody) to Winter Street, where it would divide into two branches. One branch would lead to the Spa Island across a planned bridge over the Váh River and the second to the one-time relay post station on present-day Štefánikova street, where the workers' sanatorium Pro Labore was. This part of Piešťany was called Chmelnica.

We do not know who initiated this project. Even Ľudovít Winter doesn't mention it in his memoirs, even though he would have had special interest in its completion. Adamant disapproval was expressed by the land baron Count Ferenc Erdődy through his legal representative Lajos Tersztyanszky. The written position regarding the project stated that the planned implementation of electric transportation would not have the expected economic effects and would not prove a pleasant solution even for visitors and spa guests. It was not suitable, from an economic point of view, as a tram would negatively impact all of those whose job depended on transporting visitors. Another reason for the refusal of the project was that the streets in Piešťany were too narrow, which could lead to undesired accidents between trams and pedestrians. Furthermore, the generally used mode of transportation provided visitors with much greater comfort as it took them directly to their place of accommodation.

Count Erdődy's legal representative also made reference to a specific law protecting the thermal springs. The track would also lead across a stretch of the spa's protected interior land and, in addition, construction of the bridge would require digging deep foundations for the columns, which could directly endanger the springs. He also mentioned that, in some places, the track would cross land owned by the Count, who was not willing to allow this as he had other plans for the land.

The ministry in Budapest sided with Erdődy

▲ Portrét grófa Ferenca Erdődyho (zo zbierok Balneologického múzea). V čase, keď sa postavil proti vybudovaniu električkovej trate v Piešťanoch mal už 73 rokov.

Portrait of Count Ferenc Erdődy (from the collection of the Balneological Museum). At the time he opposed the construction of the tram track in Piešťany he was already 73 years old.

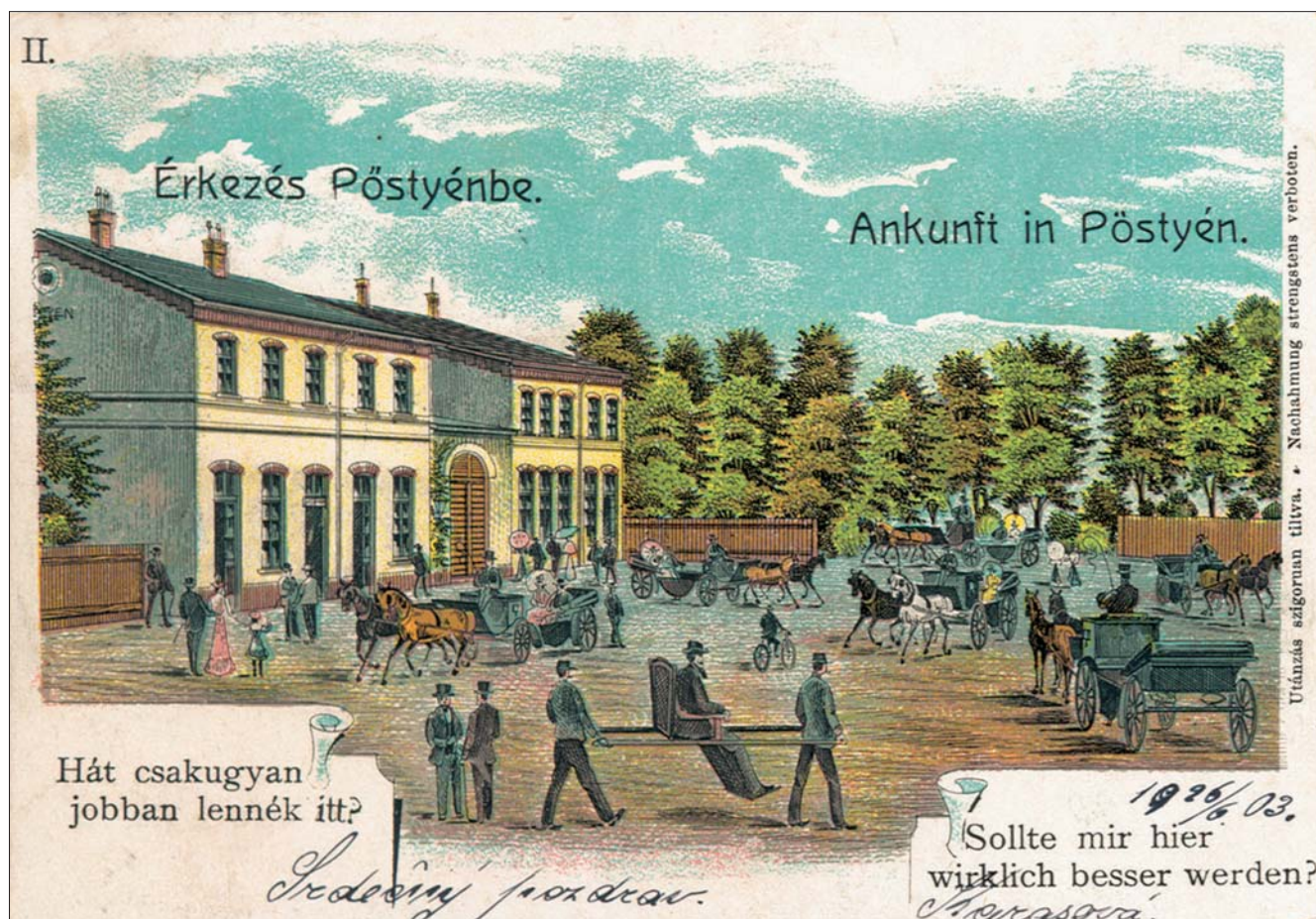
Ein Portrait des Grafen Franz Erdődy (aus den Sammlungen des Balneologischen Museums) - in der Zeit als er sich gegen den Bau der Straßenbahnlinie stellte, war er bereits 73 Jahre alt.

and, in the end, plans for the construction of a system of electric transportation in Piešťany were never carried out. Trenčianske Teplice, on the other hand, approved similar plans and built a connection to the main rail line running through the station in Trenčianska Teplá. The track is about 5.5 km long and first went into operation in 1907. ■

Alte Fotografien aus den ersten Jahren des 20. Jahrhunderts zeigen viele vor dem Bahnhof wartende Omnibusse (diese besaß jedes Hotel und jede größere Pension) und Fiaker. Für Besucher mit stark

eingeschränkter Beweglichkeit standen in Piešťany - als örtliche Besonderheit - auch zweirädrige, von „Läufern“ gezogene Infanterie-Wagen, zur Verfügung.

Zu Beginn des 20. Jahrhunderts bot sich ein modernes Konzept für die Lösung des innerörtlichen Personenverkehrs. In diesen Jahren waren die Vorbereitungen für den Bau des Kraftwerkes in Piešťany bereits im vollen Gange. Warum also nicht den neuen Energieträger auch für den Verkehr nutzen? Und auf einmal – es war im Jahre 1903 – tauchte der erste Entwurf für den Bau einer schmalspurigen Straßenbahnlinie auf. Ausgearbeitet wurde er von György Károlyi aus Budapest. Wie die meisten der damaligen technischen Dokumente, war er in der

▲ Predstaničný priestor s fiakrami na pohľadnici odoslanej 26. júna 1903.

Hackney-cabs in the area in front of the station on a postcard sent 26 June 1903.

Der Bahnhofsvorplatz mit Fiakern auf einer Ansichtskarte, gesendet am 26. Juni 1903

deutschen Sprache verfasst. (Der Projektentwurf wird im Staatlichen Archiv Bratislava, Außenstelle Trnava, unter der Nr. 2132/1903 aufbewahrt.)

Den Plänen zufolge sollte das Straßenbahndepot neben dem Bahnhof entstehen und die geplante Strecke durch die heutigen Straßen „Staničná“ und „Teplická“, über den Platz „Námestie slobody“ bis zur „Winterova“ Straße verlaufen, wo eine Aufteilung in zwei Stränge vorgesehen war. Ein Zweig hätte über die geplante Brücke am Fluss Waag zu der Kurinsel geführt, der zweite zu der einstigen Post- und Umspannstation in der heutigen „Štefánikova“ Straße, in der das Arbeitersanatorium „Pro Labore“ eröffnet wurde. Dieser Teil von Piešťany trug den Namen „Chmelnica“.

Wer der Initiator dieses Projektes war, ist uns heute nicht bekannt. Auch Ľudovít Winter erwähnt das Vorhaben in seinen Memoiren nicht, obwohl gerade er an dessen Realisierung hätte Interesse haben können. Einen grundsätzlichen Einwand bekundete

jedoch der Gutsherr Graf Franz Erdödy über seinen Anwalt Lajos Tersztyanszki. In einer umfangreichen schriftlichen Stellungnahme, die den Projektplänen beigelegt ist, wird erklärt, dass die geplante Einführung des Straßenbahnverkehrs weder den erwarteten wirtschaftlichen Effekt haben wird, noch wäre sie eine „glückliche Lösung“ für Besucher und Kurgäste. Aus wirtschaftlicher Sicht wäre das geplante Projekt deshalb ungünstig, weil es auf negative Weise das Leben vieler Menschen beeinflussen würde, deren Existenz auf dem Transport der Gäste gegründet ist. Ein weiterer Grund für die Ablehnung dieses Projektes wären die schmalen Straßen in Piešťany, was zu unerwünschten Kollisionen der Straßenbahnen mit Fußgängern führen könnte. Darüber hinaus bieten die etablierten Transportmöglichkeiten den Besuchern einen viel höheren Komfort, da sie direkt zu ihren Unterkünften befördert werden.

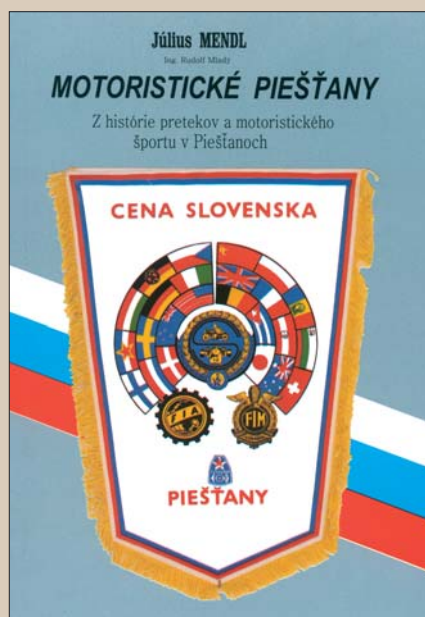
Der Anwalt des Grafen Erdödy wies indes auch auf den gesetzlich angeordneten Schutz der Thermalquellen hin. Die geplante Strecke

würde unter anderem durch den Fassungsbereich der inneren Schutzzone des Heilbades verlaufen und der Bau einer Brücke würde das Ausheben tiefer Fundamente für die Pfeiler erforderlich machen, was eine direkte Bedrohung für die Quellen bedeuten könnte. Ebenfalls wies er darauf hin, dass die Strecke an bestimmten Stellen auch die Grundstücke im Besitz des Grafen überqueren soll, die er nicht frei gibt, da er mit ihnen bereits andere Pläne hat.

Das Ministerium in Budapest berücksichtigte Erdödy's Argumente und das geplante Projekt der Einführung von Straßenbahnverkehr in Piešťany wurde nicht realisiert. Die Stadt Trenčianske Teplice akzeptierte jedoch einen ähnlichen Entwurf und ließ eine etwa 5,5 km lange Verbindung zu dem Hauptverkehrsknoten, dem Bahnhof Trenčianska Teplá, errichten. Diese wurde 1907 in Betrieb genommen. ■

Autorom novej knihy o Piešťanoch je „toho času dôchodca na voľnej nohe“ Július Mendl. A tu je jeho vyznanie: „Od svojich cca 10 rokov som začal ako „veľký“ mechanik u vtedy už populárneho Eda Bertoliho. Postupne ako umývač súčiastok, doprovod, vodič na preteky, mechanik či už pri motorkách, motokárach (s Edovými synmi) i okruhoch automobilov.“

The author of this new book about Piešťany is the “currently retired freelancer” Július Mendl. And this is what he has to say: “When I was 10 years old I started working as a ‘great’ mechanic for the then popular Ed Bertoli. I gradually rose from cleaning parts, to assistant rider, racer, mechanic for motorcycles as well as for racing cars (with Ed’s sons) on the car circuit.

Július Mendl, derzeit ein „freischaffender Rentner“ ist der Autor eines neuen Buches über Piešťany. Und hier ist seine Einleitung: „Als ich etwa 10 Jahre alt war, fing ich bei dem damals bereits populären Edo Bertoli als „großer“ Mechaniker an. Nach und nach war ich Reiniger von Autoteilen, Begleiter, Fahrer zum Rennort und Mechaniker, sei es bei Motorrädern, Go-Karts (mit Edos Söhnen) oder auf Rennstrecken.“

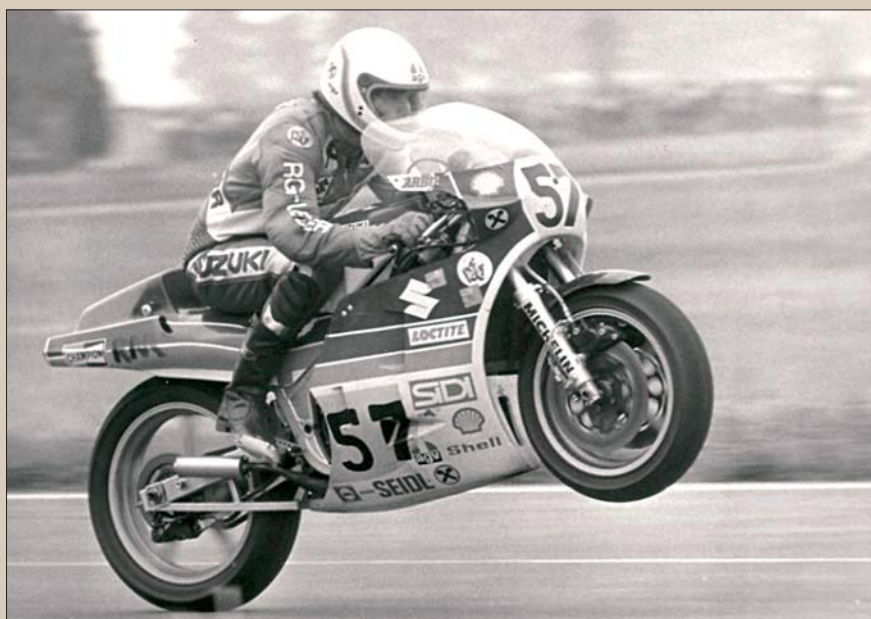
▲ Propagačné kolo všetkých pretekárov na Piešťanskom trojuholníku v roku 1951.
Promotional round of all racers at the Piešťany Triangle in 1951.
Die Ehrenrunde aller Rennfahrer vor dem „Piešťanský“ trojuholník“ im Jahre 1951

MOTORISTICKÉ PIEŠŤANY KNIŽNE

Vladimír Krupa
Foto archív
Júliusa Mendla

A BOOK “MOTOSPORT IN PIEŠŤANY”
PIEŠŤANY UND DER MOTORSPORT IN EINEM BUCH

▲ Cena Slovenska 1984. Josef Ragginger na stroji Suzuki.
The Slovak Prize 1984. Josef Ragginger on his Suzuki.
„Cena Slovenska“ (Preis der Slowakei) 1984, Josef Ragginger auf seiner Suzuki-Maschine

Piešťanský cestovateľ Igor Čech

Igor Čech, Piešťany's
World Traveller

Igor Čech - ein Weltreisender
aus Piešťany

Kornel Duffek
Foto archív Igora Čecha

V Kordillerských Andách (september 2010).
The Cordillera Andes (September 2010)
In den Kordillieren/Anden (September 2010)

Nedávno predstavoval svoju najnovšiu knihu Milan Rastislav Štefánik, významný cestovateľ a jeho nasledovníci známy svetobežník František Kele. Keď sa dostal k druhej časti knihy - k Štefánikovým nasledovníkom - vyhlásil, že na 2. - 3. miesto medzi slovenskými cestovateľmi druhej polovice 20. storočia zaraďuje Igora Čecha. Po tomto konštatovaní zostali prekvapení iba tí, ktorí netušili, kde všade bol a čo všetko absolvoval náš vychytený piešťanský zubný lekár.

The well-known globetrotter František Kele recently presented his newest book Milan Rastislav Štefánik, významný cestovateľ a jeho nasledovníci (Milan Rastislav Štefánik, The Important Traveller and Those Who Followed in his Footsteps). In the second half of the book, the half about Štefánik's followers, the author states that he ranks Igor Čech in 2nd or 3rd place among Slovak travellers of the second half of the 20th century. The only ones who were surprised to hear this claim were those who had no idea of all the things our sought-after Piešťany dentist has accomplished and the places he has visited.

Kürzlich stellte der bekannte Weltenbummler František Kele sein neuestes Buch „Milan Rastislav Štefánik, významný cestovateľ a jeho nasledovníci“ (Milan Rastislav Štefánik, ein bedeutender Globetrotter und seine Nachfolger) vor. Als er zum zweiten Teil seines Buches - zu den Nachfolgern Štefániks kam, eröffnete er, dass der 2. bis 3. Platz unter den slowakischen Weltreisenden der 2. Hälfte des 20. Jahrhunderts seiner Ansicht nach Igor Čech gebührt. Nach dieser Verlautbarung waren nur diejenigen überrascht, die nicht ahnten, wo überall hin es unseren pfiffigen Zahnarzt aus Piešťany verschlagen hat und was er dabei alles erlebte.

▼ Dnes už neopakovateľná fotografia z januára 1969, keď ešte na vrchole Kiba (Kilimandžáro) bola súvislá vrstva ľadovca.
A never-to-be-repeated photograph from 1969, when there was still a continuous covering layer of glacier on the Kiba Peak (Kilimanjaro).
Heute ein Foto mit Seltenheitswert, vom Januar 1969, als der Kibo-Gipfel (Kilimandscharo) noch kontinuierlich mit einer Gletscherschicht bedeckt war

Začínal netradične - ako potápač. V tejto disciplíne sa stal na Slovensku priekopníkom, keď ako prvý získal v roku 1960 I. výkonnostnú triedu v športovom potápaní. Bol členom potápačských skupín, ktoré hľadali neobjavené priestory v jaskyniach a robili výskumy pod hladinou vysokohorských tatranských plies. Logicky na ne nadviazala účasť v prvej československej potápačskej expedícii do tropických morí a ďalších výpravách.

Niekoľkoročný pracovný pobyt Igora Čecha v Afrike dal voľný priebeh jeho mocnej túžbe poznávať cudzie kraje. V roku 1969 vystúpil na vrchol Kiba (5895 m n. m.) v masíve Kilimandžára. Vtedy ešte ani netušil, že je prvým Slovákom, ktorý absolvoval tento výstup. V rámci štyroch výprav krížom-krážom precestoval automobilom južnú časť Afriky až po rovník. Navštívil kmeň Pygmejov na hranici Konga, pamätné miesto stretnutia Stanleyho s Livingstonom, Veľké jazerá, kráter Ngorongoro, Victóriine vodopády a ďalšie africké pozoruhodnosti.

Neskôr, v roku 1992, podnikol cestu do USA, kde chodil po stopách našich výťahovalcov.

Ďalší spôsob cestovania, ktorý si Igor Čech viackrát vyskúšal, bol námorný jachting. Začínal na šesťmetrovej plachetnici Aloha, na ktorej - spolu s kapitánom P. Lovichom a J. Uhnákom - oboplával v roku 1986 balkánsky polostrov. Celkovo podnikol 5 námorných plavieb, medziiným aj prvú plavbu československej plachetnice do Izraela, dve

plavby do oblasti Karibského mora a jednu na Tahiti a Francúzsku Polynéziu, v rámci ktorej navštívili aj pamätník M. R. Štefánika na Papeete.

So svojimi zážitkami z ciest sa podelil aj s čitateľmi nášho časopisu. V roku 1987 uverejňuje na dve pokračovania Plachetnicou po piatich moriach okolo Balkánskej peninsuly a v roku 1989 píše 5-dielny seriál Pod plachtami do Afriky. O cestách po USA referoval v Revue Piešťany č. 7/1992 v článku Piešťanská nevesta v Texase?

Na rok 2010 pripadli sedemdesiatiny Igora Čecha. Jubilant sa zatiaľ ciest po neznámych krajinách nedokáže zriecť. Na jeseň sa vybral za svojou dcérou Alexandrou do Bolívie, kde momentálne pracuje jeho zať v diplomatických službách Veľkej Británie. Navštívil tam mnohé pozoruhodné lokality - jazero Titicaca, Solar del Ujuni či Chacaltaya, donedávna najvyššie lyžiarske stredisko na svete vo výške 5300 m n. m., kde však v dôsledku klimatických zmien už zmizla súvislá snehová vrstva.

Popri tom je stále aktívny v Rotary klube, kde sa dlhé roky venuje najmä podpore hudobných talentov. Každoročne pripravuje s nimi koncert v Spoločenskom centre Kúpeľov. Ale to je už námet na iný článok...

A čo jeho zubná ambulancia? „Tú prebral syn Igor, ktorý je ešte lepší stomatológ ako som bol ja“, vysvetľuje hrdý otec. ■

He began in a rather non-traditional way – as a diver. In Slovakia he was a pioneer in this discipline, being the first, in 1960, to obtain the number one performance rating in the sport of scuba diving. He was a member of a diving club, which searched undiscovered places in caves and carried out research under the surface of the High Tatra lakes. As such, it was only logical that he join the first Czechoslovak diving expedition to tropical seas and on other ventures.

Igor Čech spent several years in Africa, an experience which became the spark that ignited his strong desire to learn more about foreign lands. In 1969, he reached the summit of Kiba (5895 metres above sea level) on the mount of Kilimanjaro. At the time, he had no idea that he was the first Slovak to accomplish such a feat. As part of four expeditions, he travelled, criss-cross, by car all over the southern part of Africa, all the way to the equator. He visited a tribe of Pygmies on the border of Congo, the memorial site where Stanley and Livingston met, the Great African Lakes, the Ngorongoro crater, Victoria Waterfalls, and other African wonders.

Later, in 1992, he made a trip to the USA, where he followed the steps of our immigrants. Another mode of travel, which Igor Čech tried many times, was open-sea yachting. He started, in 1986, on a 6-metre sailboat named „Aloha“, on which, together with Captain P. Lovich and J. Uhnák, he sailed

▲ Posledná plavba pod československou vlajkou na vlnách Karibského mora.

The last voyage under the Czechoslovak flag on the waves of the Caribbean Sea.

Die letzte Seefahrt unter der tschechoslowakischen Flagge auf den Wellen des Karibischen Meeres

around the Balkan Peninsula. Altogether he made six sailing voyages, among them the first sailing trip by a Czechoslovak boat to Israel, two voyages to the Caribbean Sea, and one to Tahiti and French Polynesia, during which he also visited the memorial to M. R. Štefánik on Papeete. He also shared his travel experiences with our readers. In 1987 he submitted, in two parts, "Sailing Through Five Seas, Around the Balkan Peninsula" and in 1989 he wrote the 5-part series "Under Sail to Africa". He reported on his travels around the USA in Revue Piešťany, edition 7/1992, in the article "Piešťany Bride in Texas?".

All of a sudden, in 2010, without even realizing it, Igor Čech turned 70. And, even now, the birthday boy still can't give up his urge to travel to unknown lands. In the

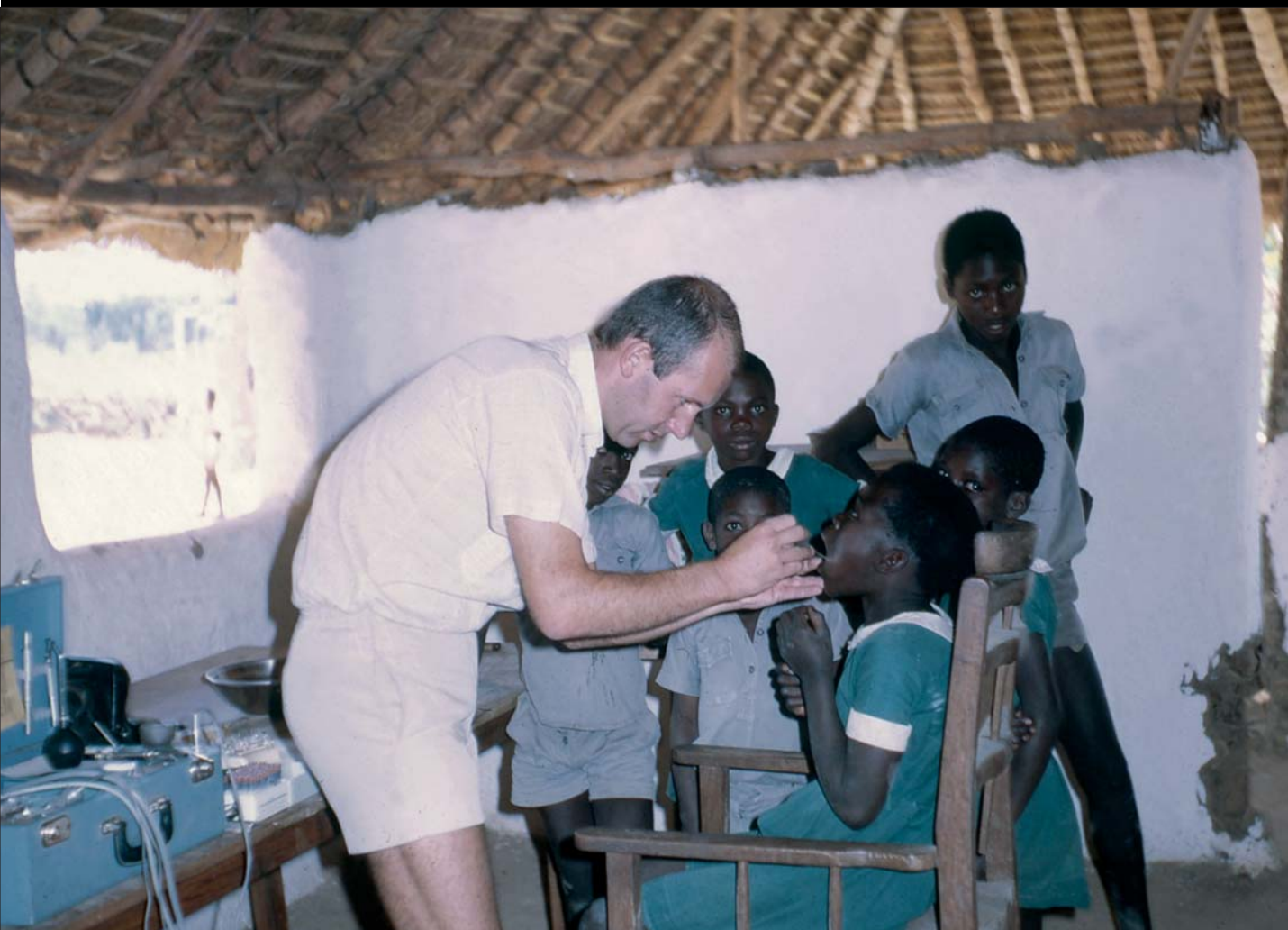
▲ Z pôsobenia v Zambijskej leteckej lekárskej službe.

While working for the Zambian aerial medical service.

Aus der Zeit seines Wirkens im flugmedizinischen Dienst Sambias

autumn he took off, with his daughter Alexandra, to Bolivia, where his son-in-law is currently working in the diplomatic service of Great Britain. While there, they have visited many remarkable sites such as Lake Titicaca, Solar del Ujuni, and Chacaltaya, which until recently, at 5300 metres above sea level, was the highest ski resort in the world, but as a result of climate change has already lost its continuous covering layer of snow.

In addition to all of this, he is still active in the Rotary Club, where, for many years, he has supported musical talents. Every year, he puts together a concert with them in Piešťany's

▲ Zubná ambulancia v buši, Zambia (1971).
Dentist office in the bush, Zambia (1971).
Zahnärztliche Ambulanz im Busch, Sambia (1971).

Social Centre. But that's a subject for another article...

And what about his dental practice? "This was taken over by my son Igor, who is even a better stomatologist than I ever was," explains the proud father. ■

Čech fing unkonventionell an - als Taucher. In dieser Disziplin wurde er in der Slowakei zum Vorreiter, nachdem er als erster im Jahre 1960 die I. Leistungsklasse im Sporttauchen erlangte. Er war Mitglied jener Tauchergruppen, die nach unentdeckten Bereichen verschiedener Höhlen suchten und Unterwasserforschung in den alpinen Seen der Hohen Tatra betrieben. An diese Aktivitäten schloss ganz selbstverständlich die Teilnahme an der ersten tschechoslowakischen Taucherexpedition in tropische Meere sowie weiteren Expeditionen an.

Ein mehrjähriger beruflich bedingter Aufenthalt Igor Čechs in Afrika ließ seinem starken Fernweh freien Lauf. Im Jahre 1969 bestieg er den Gipfel Kibo (5895 m ü. NN) im Massiv des Kilimandscharo. Damals ahnte er noch nicht, dass er der erste Slowake ist, dem dieser Aufstieg gelang. Im Rahmen weiterer

vier Expeditionen überquerte Čech mit dem Auto den südlichen Teil Afrikas bis zum Äquator. Dabei besuchte er einen Pygmäenstamm an der Grenze zum Kongo, den Gedenkort, an dem das Treffen zwischen Stanley und Livingston stattfand, die Großen Seen, den Krater Ngorongoro, die Victoria-Fälle und weitere Sehenswürdigkeiten Afrikas. Später, im Jahre 1992, unternahm er eine Reise in die USA, wo er sich auf die Spuren unserer Auswanderer begab.

Eine weitere Art der Entdeckungsreisen, auf die sich Igor Čech mehrere Male begab war das Segeln auf den Meeren. Er begann auf dem sechs Meter langen Segelschiff „Aloha“, mit dem er - zusammen mit Kapitän P. Lovich und J. Uhnák - im Jahre 1986 die Balkanhalbinsel umsegelte. Insgesamt unternahm er fünf Seefahrten, unter anderem auch die Jungfernfahrt eines tschechoslowakischen Segelschiffes nach Israel, zwei Seefahrten in die Karibik und eine nach Tahiti und Französisch Polynesien, in deren Rahmen er das Denkmal von M. R. Štefánik in der Hauptstadt Papeete besuchte.

Seine Reiseerfahrungen teilte Igor Čech auch mit den Lesern unserer Zeitschrift. Im Jahre 1987 veröffentlichte er den zweiteiligen Reisebericht „Plachetnicou po piatich moriach okolo Balkánskej peninsuly“ (Mit dem Segelschiff über fünf Meere um die Balkan Halbinsel) und im Jahre 1989 schrieb er die 5-

teilige Reportage „Pod plachtami do Afriky“ (Unter den Segeln nach Afrika). Über seine Reisen durch die USA berichtete er in der Revue Piešťany Nr. 7/1992, im Artikel „Piešťanská nevesta v Texase?“ (Eine Braut aus Piešťany in Texas?)

Im Jahr 2010 feierte Igor Čech seinen 70. Geburtstag. Bisher konnte der Jubilar nicht von dem Entdecken unbekannter Länder lassen. Im Herbst machte er sich auf den Weg zu seiner Tochter Alexandra nach Bolivien, wo sein Schwiegersohn derzeit in diplomatischen Diensten Großbritanniens tätig ist. Dort besuchte er viele bemerkenswerte Orte, darunter den See Titicaca, Solar del Ujuni und Chacaltaya, bis vor Kurzem das höchstgelegene Skigebiet der Welt, in einer Höhe von 5300 m ü. NN, wo jedoch infolge von Klimaveränderungen die zusammenhängende Schneedecke bereits verschwand. Neben all diesen Unternehmungen ist Igor Čech stets aktiv im „Rotary Club“, in dem er sich seit vielen Jahren der Unterstützung von Musiktalenten widmet. Alljährlich bereitet er mit ihnen ein Konzert im Gesellschaftszentrum des Heilbades Piešťany vor. Aber das ist schon ein Thema für einen anderen Artikel...

Und was geschah mit seiner Zahnarztpraxis? „Die übernahm Sohn Igor, der ein unvergleichlich besserer Stomatologe ist, als ich es je war“, erklärt der stolze Vater. ■

Silvestrovské výstupy na Marhát

New Year's Eve Climbs on Marhát
Silvester-Aufstiege auf Marhát

Peter Kaclik foto autor

Marhát tvorí hradbu chrániacu predovšetkým obce Nitrianska Blatnica, Vozokany a Lipovník. Vďaka geologickým pomerom je tu terén veľmi členitý. Je pravdepodobné, že najmä historický kontext, majestátnosť a blízkosť Marhátu podnietila okolo roku 1947 Blatničanov ku vzniku tradície silvestrovských výstupov, ktoré si čoskoro osvojili turisti na oboch stranách Považského Inovca. Z tých čias pochádza aj veľký železný kríž na vrcholci, ktorý mal byť prejavom vďaky Bohu za

ochranu počas 2. svetovej vojny. Iniciátorom stavby bol vtedajší blatnický kňaz Ján Laktiš. Na tomto kríži je nápis „Bože, ochraňuj turistov“. Neskôr bola na Marháte postavená rozhľadňa, z ktorej bol pekný pohľad na okolie. Od jesene 2008 je postavená nová, 17 metrov vysoká rozhľadňa. Je z nej vidno na hrady Tematín, Čachtice, Uhrovec, Gýmeš a Oponice. Za ideálnych podmienok vďaka Marhátu vidno až po hranice Česka, Maďarska a Rakúska.

Silvestrovské výstupy od roku 1971 začali

Marhát je najvyšším bodom Krahulčích vrchov v pohorí Považského Inovca. Leží v nadmorskej výške 748 m. Na vrchu bolo praveké osídlenie - výšinné sídlisko z neskorej doby bronzovej a staršej doby železnej, potom i halštadské hradisko. Samotné hradisko tvorilo významnú funkciu strážneho bodu obchodnej trasy cez Považský Inovec z Ponitria na Považie. Sídliskové terasy sa zachovali na juhovýchodných svahoch. Pomenovanie Marhát sa odvodzuje od názvov „Marharii, Mereheni“, čo bolo pomenovanie pre staromoravské kmene.

Marhát is the highest point of the Krahulčie vrchy (Sparrow-hawk's Peaks) in the Považský Inovec mountain range. It lies 748 metres above sea level. On the peak there was once an ancient settlement – a raised settlement from the late Bronze Age and old Iron Age, and later a Halstadt fort. This solitary fort played a significant role in protecting the trade route, which ran from Ponitrie (The River Nitra basin) through the Považský Inovec and on to Považie (The River Váh basin). For this reason, the settlement terraces were built on the south-eastern slopes. The name Marhát is derived from the name „Marharii, Mereheni“, which was taken from the name of an ancient Moravian tribe.

Marhát ist der höchste Gipfel des Teilgebirges „Krahulčie vrchy“ im Gebirgsmassiv des „Považský Inovec“. Er liegt in einer Höhe von 748 m ü. NN. Am Berg wurden Zeugnisse prähistorischer Besiedlung gefunden – eine Höhensiedlung aus der späten Bronzezeit und älterer Eisenzeit sowie eine befestigte Höhensiedlung der Hallstatt-Kultur. Letztere erfüllte die Funktion eines wichtigen Überwachungspostens auf einer Handelsroute, die von der Nitra-Region über „Považský Inovec“ in die Waag-Region führte. Auf den südwestlichen Hängen sind Siedlungsterrassen erhalten geblieben. Der Name „Marhát“ wird auf die Bezeichnung „Marharii bzw. Mereheni“, für altmährische Stämme, zurückgeführt.

- ◀ Cestou sa naskytne pohľad na Jelenie jamy, vpravo hore je zrúcanina hradu Tematín.
This path offers a view of Jelenie jamy, in the upper right are the ruins of the Tematín castle.
Unterwegs bietet sich ein Blick auf „Jelenie jamy“, rechts oben ist die Ruine der Burg Tematín zu sehen.
- ▼ Marhát je miestom stretávania sa turistov z oboch strán Považského Inovca.
Marhát is a meeting place for hikers from both sides of the Považský Inovec.
„Marhát“ ist der Treffpunkt für Touristen von beiden Seiten des „Považský Inovec“.

organizovať turistické oddiely. Aj v súčasnosti ich pripravuje Klub slovenských turistov TJ Bezovec Piešťany. Vďaka nim účastníci výstupu dostanú diplom. Celkom zaujímavým nápadom bol Marhátsky eurodukát v roku 2008. Na vrchole sú pripravené pre turistov ohniská, pri ktorých sa môžu zohriať, ale aj opekať. Občerstvenie si môžete priniesť so sebou, alebo vám ho poskytnú usporiadatelia. Vždy sa vypije veľa čaju.

Mnohým padne vhod po fyzickej námahe doplniť si sily, zabaviť sa, alebo sa aspoň pozdraviť a zaželať si šťastný nový rok. Každý rok prebehne spoločné fotografovanie pod transparentom. Oficiálne sa končí akcia na obed. Napriek tomu, mnohí prichádzajú na Marhát aj neskôr. V posledných rokoch presiahla návštevnosť tisíc účastníkov.

Krajina na Marháte je vždy iná ako v nižších polohách, odkiaľ sa zvyčajne začína. Iste predstavuje čaro, pre ktoré sú mnohí ochotní šliapať do kopcov. Stáva sa, že dole je blato a hore snehová perina. Na Marhát sa dá ísť rôznymi cestami, každá je trochu iná, dajú sa vybrať cesty kratšie, ľahšie, vhodné pre bicykle aj pre bežky. Väčšina si pravdepodobne vyberie cestu z Nitrianskej Blatnice. Na tejto trase sa ide cez „Jurka“, čo je románska rotunda sv. Juraja. Z piešťanskej strany je obľúbená aj trasa z Výtokov.

Silvestrovský výstup na Marhát má čoraz viac vyznávačov a rozhodne patrí k tým zdravším alternatívam lúčenia sa so starým rokom. ■

Marhát was a bastion protecting, above all, the municipalities of Nitrianska Blatnica, Vozokany a Lipovník. As a result of the geological characteristics the terrain is very rugged. It is likely, that mostly due to history, but

▲ Nová rozhľadňa zatriaktivnila výstup na Marhát.
The new observation tower has made climbing Marhát more attractive.
Der neue Aussichtsturm gestaltet den Aufstieg auf „Marhát“ noch attraktiver.

▼ Všade naokolo sú rozsiahle bukové lesy.
All around are vast beech forests.
Ausgedehnte Eichenwälder so weit das Auge reicht

also to the majesty and proximity of Marhát, the inhabitants of Blatnica were encouraged to establish the tradition of New Year's Eve Climbs, which hikers from both sides of the Považský Inovec quickly adopted. During this period a big iron cross was erected on the peak, as an expression of thanks to God for protection during WW II. The initiator of the construction was Ján Laktiš, a priest from Blatnica. There is an inscription on the cross which reads: "God, protect the hikers". An observation tower was later built on Marhát, which offered a beautiful view of the

event officially ends at lunch, although many hikers arrive at Marhát even later. In the past few years, the number of participants has reached more than a thousand.

The countryside on Marhát is always different than that at lower elevations, from where the hikes usually begin. It is surely for this enchanting beauty that many are willing to tread up the hill. It may happen that there is mud below, while on top lies a blanket of snow. It is possible to climb Marhát by various paths, each of which is different. It is possible to choose paths which are

▲ Po dlhej túre dobre padne opekanie a malé občerstvenie.
After a long hike a barbecue and a little refreshment really hits the spot.
Etwas Herzhaftes braten und eine kleine Erfrischung am Lagerfeuer - das tut nach einer langen Wanderung besonders gut.

surrounding area. In autumn 2008, another, new 17-metre high observation tower was built, from which can be seen the castles of Tematín, Čachtice, Uhrovec, Gymeš and Oponice. Under ideal conditions it is said that from Marhát one can see all the way to the Czech, Hungarian, and Austrian borders.

Since 1971, New Year's Eve Climbs have been organized by hiking groups. At present, they are organized by the Slovak hiking club TJ Bezovec Piešťany. Thanks to them, participants of the climb also receive diplomas. Another very interesting idea was the creation of a Marhát euro coin in 2008. Fireplaces have also been set up on the peak, where hikers can warm themselves or even have a cook out. You can bring your own refreshments or they can be provided for you by an organizer. A lot of tea is always drunk on these hikes. For many, after such a physically demanding hike, it feels good to replenish their strength, have some fun, or simply greet and wish each other a "happy new year". Each year everybody gathers under a banner for a group photograph. The

shorter or easier, or suitable for bicycles as well as cross country skiing. More than not, the majority of hikers choose the path from Nitrianska Blatnica. This path leads through "Jurko", which is the Roman rotunda of Saint George (sv. Juraj). Another favorite path from the Piešťany side starts in Výtoky.

These New Year's Eve Climbs to Marhát have gained more and more supporters as they are certainly a much healthier alternative to bid farewell to the old year. ■

Der „Marhát“ bildet eine schützende Barriere vor allem für die Ortschaften Nitrianska Blatnica, Vozokany und Lipovník. Dank der geologischen Beschaffenheit ist das Gelände hier stark gegliedert. Es waren vermutlich vor allem der historische Kontext sowie die majestätische Größe und die Nähe des Marháts, die dazu führten, dass die Einwohner von Blatnica um das

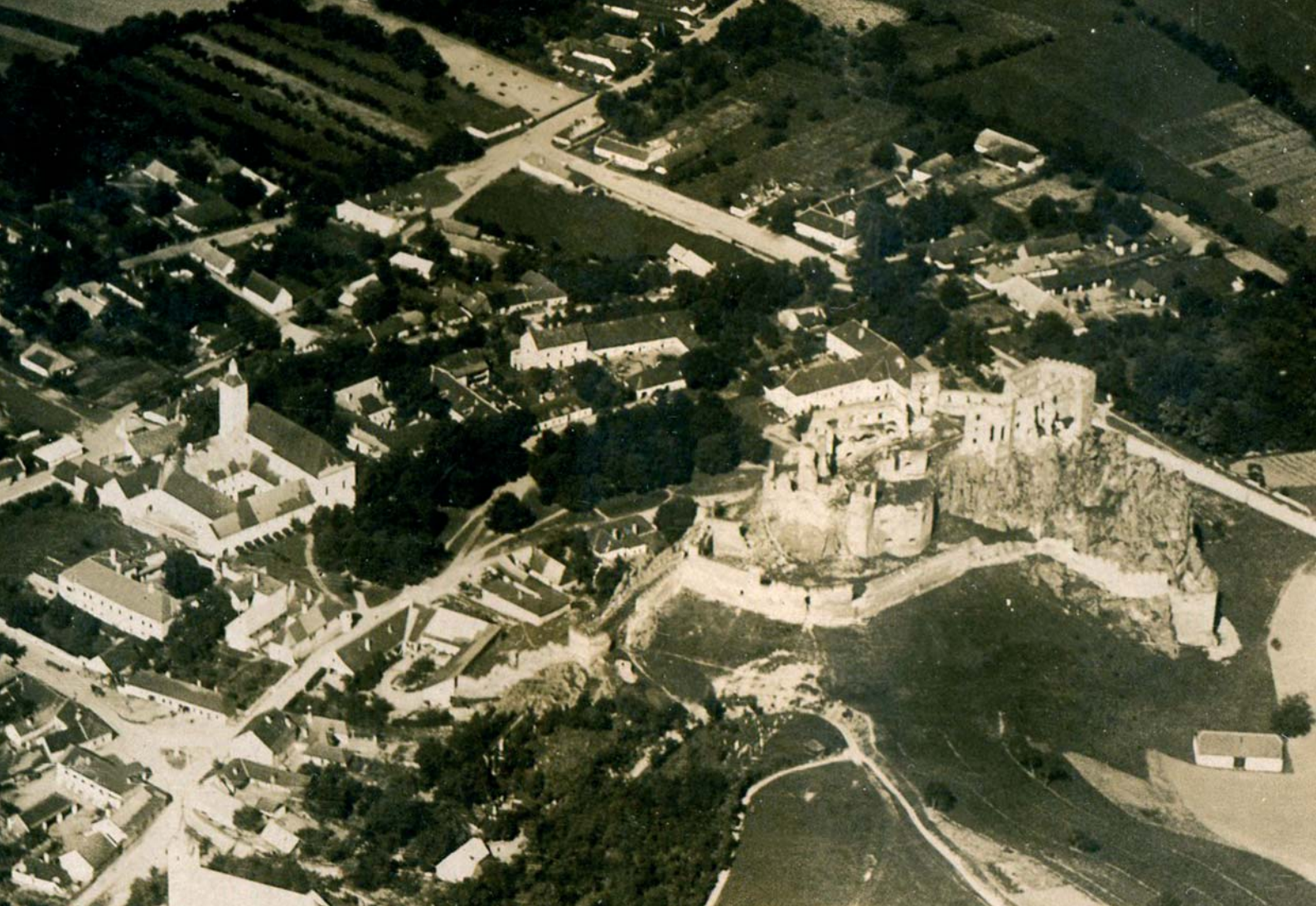
Jahr 1947 die Tradition der Silvester-Aufstiege einführen. Diese wurde schon bald von Touristen auf beiden Seiten des „Považský Inovec“ übernommen. Aus dieser Zeit stammt auch das große Eisenkreuz auf dem Gipfel, als Ausdruck der Dankbarkeit für den göttlichen Beistand und Schutz während des 2. Weltkrieges. Der Initiator seiner Aufstellung war der damalige Pfarrer der Gemeinde Blatnica, Ján Laktiš. Das Kreuz trägt die Inschrift „Bože, ochraňuj turistov“ (Herr, beschütze die Wanderer). Später wurde auf „Marhát“ ein Aussichtsturm errichtet, der einen schönen Ausblick auf die umgebende Landschaft bot. Seit dem Herbst 2008 steht hier ein neuer, 17 Meter hoher Aussichtsturm, von dem sich eine Aussicht auf die Burgen Tematín, Čachtice, Uhrovec, Gymeš und Oponice öffnet. Bei optimalen Bedingungen bietet der „Marhát“ angeblich eine freie Sicht bis zur Grenze zu Tschechien, Ungarn und Österreich.

Ab dem Jahr 1971 wurden Silvester-Aufstiege auch von Tourismus-Vereinen organisiert. Auch derzeit werden sie von dem Klub slowakischer Touristen im Rahmen des Sportvereins „Bezovec Piešťany“ veranstaltet. Dank dieses Umstandes erhalten die Teilnehmer solch eines Aufstieges ein Zertifikat. Eine interessante Auszeichnung stellte der „Marhát Eurodukat“, im Jahre 2008 dar. Auf dem Gipfel erwarten die Touristen Lagerfeuerstellen. Hier können sie sich aufwärmen oder Herzhaftes braten. Verpflegung kann mitgebracht oder vom Veranstalter zur Verfügung gestellt werden. Vor allem Tee wird jedes Mal in großen Mengen getrunken.

Viele genießen es, nach der körperlichen Anstrengung neue Kräfte aufzutanken zu können, Spaß zu haben oder zumindest andere zu begrüßen und ein frohes Neues Jahr zu wünschen. Schon traditionell wird ein Gruppenfoto unter dem Banner geschossen. Die Veranstaltung endet offiziell am Mittag, aber viele kommen zum „Marhát“ auch später. In den letzten Jahren überschritt die Teilnehmerzahl die 1.000er Grenze.

Die Berglandschaft des „Marhát“ ist immer anders, als an ihrem Beginn in den tieferen Lagen. Sicher stellt sie für viele einen Anreiz dar, für den sie bereit sind, hinauf in die Hügel zu schreiten. Es kommt vor, dass unten ein aufgeweichter, schlammiger Boden vorherrscht, während oben eine weiße Schneedecke liegt. Zum „Marhát“ führen mehrere Wege und jeder ist etwas anders. Zur Auswahl stehen kürzere und einfachere Strecken oder solche, die sich für Fahrräder oder Langlaufskier eignen. Die meisten Wanderer werden sich vermutlich für den Weg aus Nitrianska Blatnica entscheiden. Dieser führt am „Jurko“ – der römischen Rotunde des hl. Gregor – vorbei. Beliebte ist auch die Strecke aus „Výtoky“ auf der Seite von Piešťany.

Der Silvester-Aufstieg auf „Marhát“ findet immer mehr Anhänger und gehört ohne Frage zu den gesünderen Alternativen, das alte Jahr zu verabschieden. ■

Beckov, pohľad z juhovýchodu, 1927.

Hrad sa vypína na mohutnom vápencovom brale nad rovnomennou obcou. Tento nedobytný hrad strážil vstup na stredné Považie ako aj západnú hranicu Uhorska. Spomína sa pod menom Blundus už v Anonymovej kronike (prelom 12. - 13. stor.). Najväčší rozmach zažil v 15. storočí, v časoch, keď bol vo vlastníctve vojvodu Stibora zo Stiboric, ktorý ho prestaval a rozšíril v neskorogotickom slohu. Tento mocný a významný šľachtic si hrad zvolil za svoje sídlo a v tej dobe patrili medzi najreprezentatívnejšie šľachtické rezidencie v Uhorsku. Neskoršie renesančné úpravy v 16. storočí hrad ešte rozšírili a zvýšili aj jeho obranyschopnosť. Ubránil sa síce Turkom v roku 1599, no podľahol náhodnému požiaru v roku 1729. Obnovený už nebol, v 70. rokoch 20. stor. na ňom prebehli rozsiahle konzervačné práce.

Beckov, the view from the south-east, 1927

The castle rises on a massive limestone cliff above a village bearing the same name. This impregnable castle used to guard the entrance to central Považie (the Váh River area) as well as the west border of Hungary. It was referred to as Blundus in The Chronicles of Anonymus (at the turn of the 13th century). The castle underwent its largest expansion in the 15th century, when it belonged to Stibor, the Duke of Stiborice, who had it rebuilt and extended in the late-gothic style. This powerful and important nobleman chose the castle to be his residence and at that time, the castle became one of the most representative royal residences in the Hungarian Empire. The later renaissance adjustments in the 16th century extended the castle and increased its defensiveness. It withstood the Turks in 1599, however, it burned down in an accidental fire in 1729. It was never restored, but extensive preservation efforts began on it in the 1970's.

Beckov - Blick von Südosten, 1927

Die Burgruine erhebt sich auf einem mächtigen Kalksteinfelsen oberhalb der gleichnamigen Ortschaft. Die unbezwingbare Burg überwachte den Zugang zu der mittleren Waagregion (Považie) sowie die westliche Grenze Ungarns. Unter dem Namen „Blundus“ wird sie bereits in der Chronik von Anonymus (an der Wende vom 12. zum 13. Jahrhundert) erwähnt. Ihre Blüte erlebte sie im 15. Jahrhundert, zu Zeiten, als sie sich im Besitz des Herzogs Stibor von Stiborice befand, der sie im spätgotischen Stil umbauen und erweitern ließ. Dieser mächtige und einflussreiche Adelsmann wählte die Burg zu seinem Sitz. In der Zeit zählte sie zu den repräsentativsten Adelsresidenzen in ganz Ungarn. Durch spätere Umbauten im Stil der Renaissance, im 16. Jahrhundert, wurde die Burg erweitert und ihre Wehrfähigkeit erhöht. So konnte sie der türkischen Invasion im Jahre 1599 standhalten, jedoch nicht einem zufälligen Brand im Jahre 1729, der sie verwüstete. Danach wurde sie nicht mehr erneuert. In den 70er Jahren des 20. Jh. wurden umfangreiche Instandsetzungsmaßnahmen zur ihrer Erhaltung durchgeführt.

Historické letecké fotografie

Časť II. - Hrady v okolí Piešťan

Andrej Bolerázsky
Foto archív BM

V minulom čísle sme predstavili zaujímavé dobové letecké fotografie mesta Piešťany. V druhej časti sa bližšie pozrieme na historické lokality - hrady z okolia, zachytené leteckým objektívom v rokoch 1927 - 1928. Fotografie sú z dvoch albumov, uložených v zbierke

Balneologického múzea, ktoré pochádzajú z prostredia Leteckého pluku 3 M. R. Štefánika v Piešťanoch. Albumy obsahujú niekoľko desiatok zaujímavých a unikátnych leteckých fotografií z regiónu, ale aj zo širokého okolia. Dobové letecké fotografie sú cennými dokladmi zachytávajúcimi zmenu bud'

samotných pamiatok, respektíve okolitých obcí či miest. Hrady sú zväčša zachytené v stave pred rekonštrukčnými a konzervačnými prácami, ktoré na nich prebehli v 20. storočí. Z množstva fotografií hrádov v albumoch prinášame iba úzky výber.

Čachtice - pohľad od západu, 1928.

V súčasnosti asi jeden z najznámejších slovenských hradov. Bol vystavaný po tatárskom vpáde (1241-1242) v 2. polovici 13. storočia ako pohraničný hrad na západnej hranici Uhorska, strážiaci cestu na Považie. Zrúcanina hradu sa vypína nad obcou Višňové na výraznom vápencovom ostrohu. Hrad sa stal známym najmä pôsobením a väznením neslávne známej „krvavej grófky“ – „Čachtickej pani“ Alžbety Bátoriovej na začiatku 17. storočia. Jeho nezanedbateľná úloha v časoch protihabsburských povstaní na začiatku 18. storočia privedla aj zánik hradu, keďže bol pri dobývaní cisárskymi vojskami ťažko poškodený a odvtedy chátra.

Čachtice - the view from the west, 1928

Nowadays, it is probably one of the most famous Slovak castles. It was built after the Tartar invasion (1241-1242) in the 2nd half of the 13th century as a border castle on the western border of Hungary, guarding the road to Považie (the Váh River area). The castle ruins rise above the village of Višňové on a massive limestone promontory. The castle became famous, at the beginning of the 17th century, because of the life and undertakings of the infamous "Blood Countess" – "The Countess of Čachtice" Elizabeth Báthory. Its important role during the times of the anti-Habsburg uprisings, at the beginning of the 18th century, helped to bring about the downfall of the castle, as it was seriously damaged during raids by imperial armies and it has been deteriorating ever since.

Čachtice - Westansicht, 1928

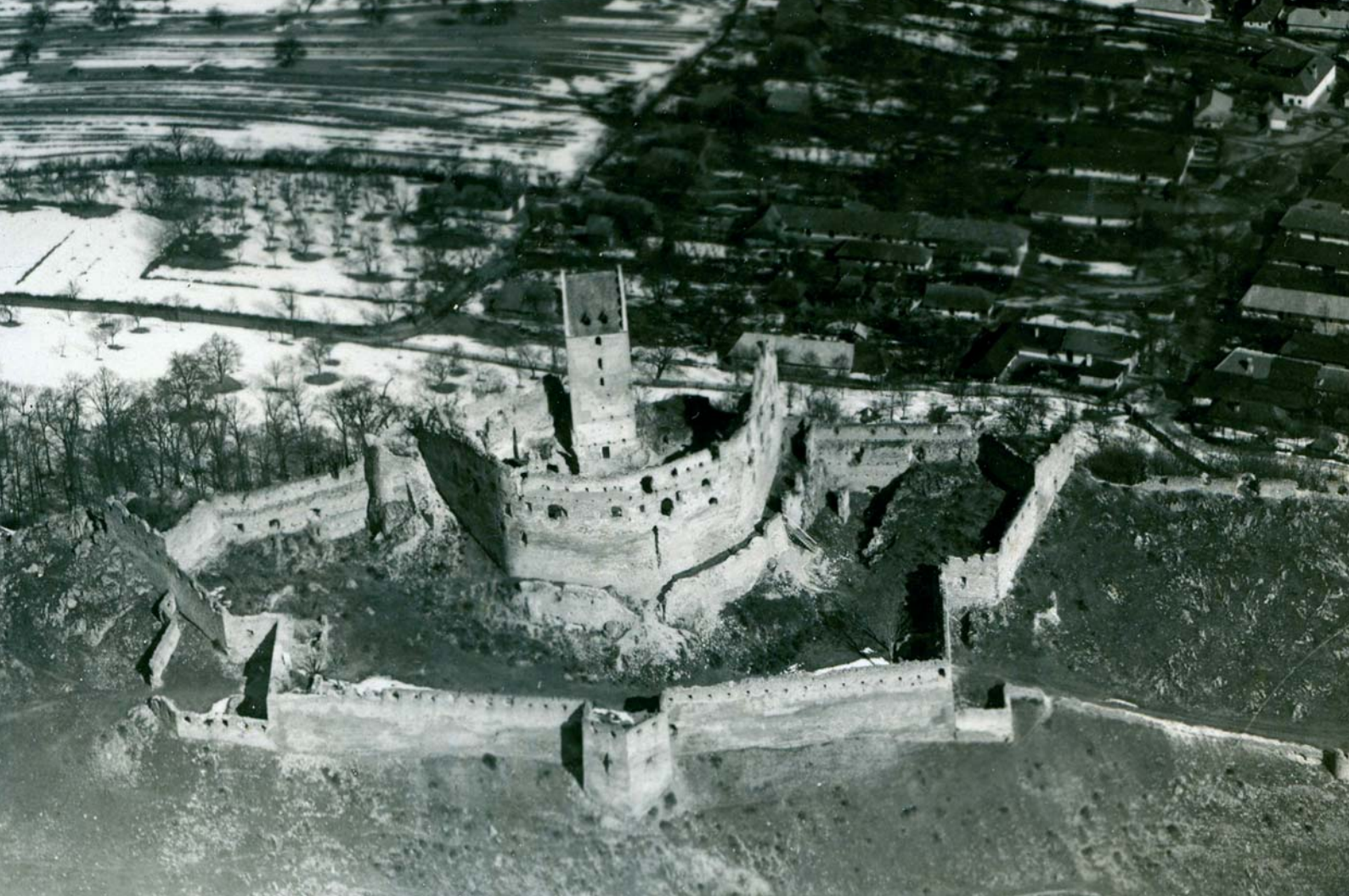
Sie ist derzeit vermutlich eine der bekanntesten slowakischen Burgen. Erbaut nach einem Einfall der Tataren (1241-1242) in der 2. Hälfte des 13. Jahrhunderts, an der westlichen Grenze Ungarns, diente sie zur Überwachung eines in die Waagregion führenden Weges. Die Burgruine ragt auf einem markanten Kalksporn oberhalb der Ortschaft Višňové empor. Berühmt wurde die Burg vor allem als Wohnsitz und späteres Gefängnis der berühmten „Blutgräfin“ und Herrin über Čachtice – Elisabeth Báthory - zu Beginn des 17. Jahrhunderts. Ihre nicht unerhebliche Rolle in Zeiten der Aufstände gegen die Habsburger im frühen 18. Jahrhundert, brachte der Burg den Niedergang, da sie während der Eroberung durch die kaiserlichen Truppen stark beschädigt wurde und seither verfällt.

Historical Aerial Photographs Part II. - Castles around Piešťany

Previously in our magazine we introduced you to interesting, period aerial photographs of the town of Piešťany. In the second part we are going to have a closer look at the historical areas – the castles from around Piešťany, as captured by an aerial camera between 1927

and 1928. The photographs are from two photo albums, preserved in a collection at the Balneological Museum, which come to us by way of the Aerial Regiment 3 of M. R. Štefánik based in Piešťany. The albums contain tens of interesting and unique aerial photographs from the region, and its

broader surroundings as well. The period aerial photographs are valuable documents capturing the changes that have taken place in various sites as well as the surrounding villages and towns. The castles, for the most part, were photographed prior to reconstruction and preservation work,

Topolčiansky hrad - pohľad od juhozápadu, 1928

Ako zďaleka viditeľná zrúcanina s dominantnou vežou sa hrad vypína na skalnom výbežku nad obcou Podhradie, asi 15 km od Topolčian. Hrad dal s najväčšou pravdepodobnosťou postaviť Matúš Čák niekedy okolo prelomu 13. a 14. storočia ako správne centrum jeho rozširujúcich sa dŕžav. Počas svojej existencie bol v držbe viacerých šľachtických rodov, ktorí ho podľa potrieb rozširovali a zabezpečovali. Súčasná podoba s dominantnou siluetou veže je výsledkom zabezpečovacích stavebných prác jedného z posledných majiteľov – Augustína Stummera. Vežu dal staticky zabezpečiť, zároveň ju však dal domurovať a v duchu romantizmu zastrešil nepôvodnou sedlovou strechou so štitovým múrom. V súčasnosti je hrad pre verejnosť uzatvorený, keďže na ňom prebiehajú rozsiahle rekonštrukčné práce a archeologický výskum.

Topolčany Castle - the view from the south-west, 1928

As seen from afar, the castle ruins with its dominant tower rise on a rocky promontory above the village of Podhradie, approximately 15 kilometres from Topolčany. It was most likely Mathias Csáky who had the castle built some time around the turn of the 14th century as the administrative centre for his expanding holdings. During its existence it belonged to a number of aristocratic families, who enlarged and preserved it as necessary. Its present-day appearance with the dominant silhouette of the tower is a result of preservation work carried out by one of the last owners of the castle – Augustin Stummer. He had the tower made stable and safe as well as raised while, at the same time, roofing it in the romantic style, with a new saddle roof and gabled wall. Nowadays the castle is closed to the public, due to massive reconstruction and archaeological research.

Burg Topolčany - Blick von Südwesten, 1928

Als von Weitem sichtbare Ruine mit einem dominanten Turm, erhebt sich die einstige Burg auf einem Felsvorsprung über der Ortschaft Podhradie, etwa 15 km von der Stadt Topolčany entfernt. Mit hoher Wahrscheinlichkeit ließ sie „Matthäus Csák von Trentschin“ an der Wende vom 13. zum 14. Jahrhundert als Verwaltungszentrum seiner wachsenden Besitztümer errichten. Im Laufe ihres Bestehens befand sie sich im Besitz mehrerer Adelsgeschlechter, die sie nach Bedarf erweiterten und befestigten. Die heutige Gestalt der Burg mit der dominanten Turm-Silhouette ist ein Ergebnis baulicher Sicherungsmaßnahmen, die Augustin Stummer – einer ihrer letzten Besitzer – veranlasste. Er ließ den Turm statisch sichern, gleichzeitig durch zusätzliches Mauerwerk vergrößern und im Stil der Romantik mit einem nicht originalen Satteldach mit Giebelmauer überdachen. Derzeit ist die Burg aufgrund umfangreicher Rekonstruktionsarbeiten und archäologischer Untersuchungen für die Öffentlichkeit nicht zugänglich.

Historische Teil II. – Burgen der Umgebung von Piešťany

which was done on them in the 20th century. From a large number of castle photographs in the photo albums we present only a chosen few.

In unserer letzten Ausgabe haben wir Ihnen interessante zeitgenössische Flugaufnahmen der Stadt Piešťany präsentiert. Im zweiten Teil werfen wir einen näheren Blick auf historische Lokalitäten – Burgen der Umgebung,

festgehalten mit einer Fliegerkamera in den Jahren 1927 - 1928. Die Fotografien aus zwei Alben, die zu Sammlungen des Balneologischen Museums gehören, stammen aus dem Umfeld des 3. Flieger-Regiments von M. R. Štefánik in Piešťany.

Trenčín - pohľad od juhozápadu, 1927.

Trenčiansky hrad patrí bezpochyby medzi najkrajšie rekonštruované hrady na Slovensku. Táto mohutná dominantu sa vypína nad údolím Váhu na výraznom vápencovom výbežku nad mestom Trenčín. V minulosti ako sídelný stoličný hrad predstavoval mocenské centrum Považia. Začiatky existencie kamenného hradu sa kladú už do 11. storočia. Ako jeden z mála hradov odolal aj obliehaniu počas tatárskeho vpádu. Hrad preslávil najmä uhorský oligarcha „pán Váhu a Tatier“ Matúš Čák, ktorý podľa sídelného hradu dostal aj ľudový prídomek „Trenčiansky“. Ochrana hradu bola v jednotlivých obdobiach jeho majiteľmi (najmä rodom Zápoľských) neustále zosilňovaná a na sklonku stredoveku patril k najlepšie opevneným hradom v Uhorsku. Postupný úpadok hradu završil požiar v roku 1790. Súčasný stav je výsledkom rozsiahlych rekonštrukčných prác v 2. polovici 20. storočia a v jeho priestoroch sa nachádzajú aj expozície Trenčianskeho múzea. Výraznejšie jeho vzhľad zmenil pád časti múru opevnenia v roku 2003.

Trenčín - the view from the south-west, 1927.

The Trenčín castle without a doubt is among one of the most beautifully renovated castles in Slovakia. This monumental and dominant castle rises over the Váh River valley on a prominent limestone promontory above the city of Trenčín. In the past, as a regional seat castle it represented the ruling and influential centre of Považie. This stone castle first appeared at the end of the 11th century. It was one of few castles to survive and repel the siege during the Tartar invasion. The castle became famous in particular because of the Hungarian oligarch "the Lord of the River Váh and the Tatras" Mathias Csák, who was also referred to by the people as "Trenčiansky" (of Trenčín) after this residential castle. Fortifications of the castle were intensified during different periods under different owners (mostly by the Zápoľský family) and so on the verge of the Middle Ages it was among one of the best fortified castles in the Hungarian Empire. The consequential decline of the castle was capped off with a fire in 1790. Its contemporary condition is a result of massive reconstruction work done in the 2nd half of the 20th century. Also on the premises of the castle there are exhibitions from the Trenčín Museum. The castle's appearance was significantly changed after one of the castle's fortification walls fell in 2003.

Trenčín - Blick von Südwesten, 1927.

Die Burg von Trenčín zählt zweifelsohne zu den schönsten rekonstruierten Burgen der Slowakei. Dieses mächtige Wahrzeichen erhebt sich über dem Waag-Tal auf einem markanten Kalkstein-Vorsprung oberhalb der Stadt Trenčín. In ihrer Funktion als Residenz- und Komitatsburg stellte sie einst das Machtzentrum der Waagregion dar. Die Anfänge der aus Stein gebauten Burg werden bereits in das 11. Jahrhundert datiert. Als eine der wenigsten ihrer Art hielt sie der Belagerung während des Tatareneinfalls stand. Berühmt machte sie vor allem der ungarische Herrscher Matthäus Csák, auch „Herr über die Waag und die Tatra“ genannt, der in Anlehnung an seine Residenzburg den Beinamen „Trenčiansky“ (von Trenčín) erhielt. Die Wehrfähigkeit der Burg wurde in den einzelnen Epochen von ihren Besitzern (vor allem von dem Geschlecht Zápolya) stets erhöht und zum Ende des Mittelalters zählte sie zu den bestbefestigten Burgen Ungarns. Den allmählichen Verfall der Festung vollendete ein Brand im Jahre 1790. Ihr heutiger Zustand ist das Ergebnis umfangreicher Rekonstruktionsarbeiten, durchgeführt in der 2. Hälfte des 20. Jahrhunderts. In den Burgräumen werden unter anderem Expositionen des Museums von Trenčín aufbewahrt. Die äußere Gestalt der Burganlage veränderte sich noch einmal merkbar durch den Fall eines Teils der Mauerbefestigung im Jahr 2003.

Flugaufnahmen

Insgesamt beinhalten diese Alben mehrere Dutzend interessanter und einzigartiger Luftaufnahmen der Region, aber auch der fernen Umgebung. Die historischen Luftaufnahmen sind wertvolle Dokumente. Sie veranschaulichen alle Veränderungen

der einzelnen Denkmäler sowie der umliegenden Ortschaften und Städte. Die Burgen wurden vorwiegend in einem Zustand vor den Rekonstruktionsarbeiten und Erhaltungsmaßnahmen aufgenommen, die an ihnen im 20. Jahrhundert

durchgeführt wurden. Von der Vielzahl der Burgaufnahmen in beiden Alben präsentieren wir an dieser Stelle nur eine kleine Auswahl.

Richard Teplý v mladších rokoch.
Richard Teplý in his younger years.
Richard Teplý in seinen jüngeren Jahren

Kľukaté cesty života Richarda Teplého

SIGNIFICANT DOCTORS OF PIEŠŤANY
The Winding Roads of the Lives of
Richard Teplý

BEDEUTENDE ÄRZTE AUS PIEŠŤANY
Die Verschlungenen
lebenswege von Richard Teplý

Robert Bača Foto autor

V starobyľom slovenskom meste Nitra sa dňa 12. 3. 1911 narodil Richard Teplý, neskorší vynikajúci lekár Palace sanatoria Dr. Brežný v Piešťanoch. Spolu s ním na prelome 30. a 40. rokov 20. stor. zachraňovali v uvedenom sanatóriu životy jeho ďalší traja kolegovia - šéflekár Teodor Švorc, lekári Vojtech Hecht a Ladislav Okapec. Mladý Richard nenašiel v Piešťanoch len stále zamestnanie, ale aj veľkú lásku. Jeho manželkou sa stala Piešťanka Eva, dievčenským menom Šajová (po druhom vydaji známa pod menom Jaczová), neskoršia sólistka baletu SND, pedagogička a publicistka.

On March 12, 1911, in the ancient Slovak town of Nitra, Richard Teplý was born, the future distinguished doctor of the Palace Sanatorium of Dr. Brežný. At the end of the 1930's and beginning of the 1940's, working together in this sanatorium with his colleagues, chief doctor Teodor Švorc and fellow doctors Vojtech Hecht a Ladislav Okapec, they saved many lives. The young Richard found in Piešťany not only permanent employment, but also his great love. A local Piešťany girl named Eva, whose maiden name was Šajová (after her second marriage she went by the name Jaczová), became his wife. She later went on to become a solo ballerina with the Slovak National Theatre, a pedagogue and a publicist.

In der altehrwürdigen slowakischen Stadt Nitra wurde am 12. März 1911 Richard Teplý, der spätere hervorragende Arzt am „Palace-Sanatorium Dr. Brežný“ in Piešťany, geboren. Gemeinsam mit ihm haben in dieser Einrichtung zum Ende der 30er und Beginn der 40er Jahre des 20. Jahrhunderts auch seine drei Kollegen – der Chefarzt T. Švorc und die Ärzte V. Hecht und L. Okapec – Leben gerettet. Der junge Richard fand in Piešťany nicht nur eine dauerhafte Anstellung, sondern auch die große Liebe. Er heiratete die Einheimische Eva, geborene Šajová (nach ihrer Wiederheirat unter dem Namen Jaczová bekannt), spätere Solistin am Ballett des Slowakischen Nationaltheaters (SND), Pädagogin und Publizistin.

▲ Palace Sanatorium Dr. Brežný na historickej pohľadnici.
The Palace Sanatorium Dr. Brežný pictured on a historic postcard.
Das „Palace Sanatorium Dr. Brežný“ auf einer historischen Ansichtskarte

Hrozba fašistického prenasledovania sa po roku 1939 začala vkrádať aj do života doktora Teplého. Ministerstvo vnútra mu v auguste 1940 zakázalo prax, bol internovaný v pracovnom tábore, no po získaní pracovného povolenia a žltej legitimácie 27. 7. 1942 pôsobil ako externý lekár v Štátnej nemocnici (ŠN) v Piešťanoch. Išlo o bývalé sanatórium Jozefa Brežného, ktoré v rokoch Slovenského štátu zmenilo vlastnícky štatút. Dňa 22. 1. 1944 bol R. Teplý preložený do ŠN v Michalovciach, od 2. 9. 1944 vstúpil do odboja ako partizán. Po roku 1945 sa vrátil do

...a v seniorskom veku.
...and as an older man.
...und im Seniorenalter

Baletná diva Eva Šajová Teplá,
po druhom vydaji Jaczová.

Ballerina diva Eva Šajová Teplá,
using the surname from her
second marriage Jaczová.

Ballett-Diva Eva Šajová Teplá,
nach ihrer Wiederheirat Jaczová

Michaloviec, v roku 1948 operoval v bratislavskej Židovskej nemocnici na Cukermendli a v roku 1949 sa stal primárom ŠN v Kremnici. Jeho ďalšie stopy onedlho viedli do Bratislavy. Stal sa riaditeľom a primárom ŠN v Bratislave na Mickiewiczovej ulici. V roku 1951 založil a vybudoval Stanicu záchranej služby v Bratislave, prvú svojho druhu na Slovensku. O desať rokov neskôr bol ustanovený za vedúceho lekára uvedenej stanice. Publikoval k témam liečby úrazov a prvej pomoci. Je spoluautorom učebnice „Chirurgia“ pre zdravotné školy (1956). Monografia vyšla v dvoch reedíciách (1958 a 1961).

Richard Teplý zomrel 28. 10. 1988 v Bratislave, kde je aj pochovaný. Jeho deti – syn Ivan a dcéra Ľubica sa rovnako venujú lekárskemu povolaniu. ■

▲ Brežný villa
Brežný villa
Villa „Brežný“

After 1939, the threat of fascist persecution also began to creep into Dr. Teplý's life. In August 1940, the Ministry of the Interior prohibited him from practicing, and he was interned in a work camp. However, after obtaining a work permit and a yellow I. D. card on July 27, 1942, he began working as an external doctor in the state hospital in Piešťany. This hospital was the former sanatorium of Jozef Brežný, which, during the time of the independent Slovak state, had its ownership status changed. On January 22, 1944, R. Teplý was transferred to the state hospital in Michalovce and on September 2, 1944, he joined the resistance as a partisan. After 1945, he returned to Michalovce, in 1948 he was working at the Bratislava Jewish Hospital on Cukermandel and in 1949 he became the chief physician of the state hospital in Kremnica. His next steps eventually led him to Bratislava, where he became the director and chief physician of the state hospital in Bratislava on Mickewiczova Street. In 1951, he established and developed a rescue service station in Bratislava, the first of its type in Slovakia. Ten years later he was appointed the head doctor of this station. His writings on the topics of treating injuries and first aid were published. He is the co-author of the textbook "Surgery" for medical schools (1956). His memoirs were released in two editions (1958 and 1961).

Richard Teplý died on October 28, 1988 in Bratislava where he is buried. His children, a son Ivan and a daughter Ľubica, have also devoted their lives to the medical profession. ■

Die drohende Nazi-Verfolgung schlich sich nach dem Jahr 1939 allmählich auch in das Leben von Dr. Teplý ein. Ab August 1940 durfte er auf Anordnung des Innenministeriums nicht mehr praktizieren und wurde in einem Arbeitslager interniert. Nachdem er jedoch eine Arbeiterlaubnis und am 27. Juli 1942 den gelben Ausweis erhielt, wirkte Dr. Teplý als externer Arzt im staatlichen Krankenhaus (ŠN) in Piešťany. Bei dieser Einrichtung handelte es sich um das ehemalige „Jozef Brežný-Sanatorium“, dessen Besitzverhältnisse sich zu Zeiten des Slowakischen Staates geändert haben. Am 22. Januar 1944 wurde R. Teplý in das staatliche Krankenhaus in Michalovce verlegt und trat am 2. September 1944 als Partisan der Widerstandsbewegung bei. Nach 1945 kehrte er nach Michalovce zurück. Im Jahre 1948 wirkte er als Chirurg im Jüdischen Krankenhaus (Židovská nemocnica) am Cukermandel in Bratislava und wurde 1949 zum Oberarzt am staatlichen Krankenhaus in Kremnica. Sein weiterer Weg führte ihn nach kurzer Zeit wieder nach Bratislava. Hier übernahm Dr. Teplý den Posten als Chef und Oberarzt des staatlichen Krankenhauses in der Mickewiczova Straße. Im Jahre 1951 gründete und baute er in Bratislava den ersten Rettungsdienst in der Slowakei auf. Zehn Jahre später wurde er zum leitenden Arzt des Rettungsdienstes ernannt. Er publizierte Arbeiten zu den Themen Behandlung von Unfallverletzungen und erste Hilfe, ist der Co-Autor des Lehrbuchs „Chirurgie“ für medizinische Schulen (1956). Die Monografie erschien in zwei Re-Editionen (1958 und 1961).

Richard Teplý starb am 28. 10. 1988 in Bratislava, wo er auch beigesetzt wurde. Seine Kinder, Sohn Ivan und Tochter Ľubica, widmen sich ebenfalls dem ärztlichen Beruf. ■

Lukáš Lacko

opora Slovenského tímu

Martin Palkovič Foto Tomáš Hudcovič

Piešťanský tenis má vo svete dobré meno. Na najvyšších priečkach ho reprezentujú Marián Vajda (tréner Novaka Djokoviča), Dominika Cibulková a Lukáš Lacko - súčasná slovenská tenisová jednotka.

Piešťany has a good reputation in the tennis world. It is represented at the highest ranks by such individuals as Marián Vajda (the coach of Novak Djoković), Dominika Cibulková and Lukáš Lacko – the current No. 1 Slovak tennis player.

Der „Piešťaner“ Tennis hat weltweit einen guten Ruf. Auf den höchsten Rangplätzen repräsentieren ihn Marián Vajda (Trainer von Novak Djoković), Dominika Cibulková und Lukáš Lacko – die aktuelle slowakische Nummer eins.

Lukáš Lacko -
Support for the
Slovak Team

Lukáš Lacko - die
Stütze des
slowakischen Teams

Lacko nahradil na tomto poste Dominika Hrbatého a odvtedy nemá doma konkurenciu. Podľa jeho slov mu úspešnejší slovenskí tenisti chýbajú. Chcel by, aby sa aj ďalší jeho domáci kolegovia dostali

so svetovou špičkou sa mu však nedarilo – na US Open prehral s Andym Murraym, v na Australian Open nestačil na Rafaela Nadala. V oboch zápasoch však získal neoceniteľné skúsenosti. Hrať pred vypredaným hľadiskom,

tenisovom centre. V marci čaká Slovákov ďalšie kolo Davisovho pohára. Antukoví špecialisti Portugalci budú mať ako domáci tím výhodu, naši preto budú potrebovať silnú oporu - Piešťanca Lukáša Lacka.

do prvej stovky. Vzájomná rivalita by ich potom hnala ďalej. Toto želanie mu už čoskoro možno splní ďalší piešťanský tenisový talent Filip Horanský, ktorý patrí medzi najlepších svetových juniorov.

Iba 23-ročný Lukáš Lacko zaznamenal v poslednom období ohromný úspech. Ešte pred rokom sa v rebríčku ATP pohyboval okolo 150. miesta, dnes je v druhej päťdesiatke. Víťaz troch challengerových turnajov v uplynulej sezóne porazil napríklad Ivana Ljubičića i Lleytona Hewitta. V zápelení

na najprestížnejších tenisových turnajoch sa mu dovtedy nepošťastilo.

Žiaľ, tohtoročné úspechy priniesli aj zranenia. Na Davis Cupe, v súboji s Bieloruskom, sužoval lídra nášho tímu stehenný sval. Napriek tomu Slováci vyhrali a udržali sa v I. skupine euro-africkej zóny. V Metz pri súboji s Chorvátom Čiličom si zase natiahol sval pod kolenom pravej nohy.

Zimnú prípravu na novú sezónu strávi Lukáš na Slovensku. Najprv sa kondične pripraví vo Vysokých Tatrách, trénovať chce v Národnom

Since replacing Dominik Hrbatý as the No. 1 player Lacko has no significant rival. As he says, he misses a more competitive environment at home. His wish is to have more Slovak players in the top 100. Their rivalry could reinforce the performance of all of them. This might soon come true in Piešťany's tennis talent Filip Horanský, who is among the world's best junior players.

Lukáš Lacko, at only 23, has recently scored tremendous success. A year ago his ATP ranking was at about 150, today he is under

first time in his career that he'd played in front of sold out arenas at the most prestigious world tournaments.

Unfortunately, his success went hand in hand with injuries. While playing Belorussia in the Davis Cup he suffered a sore thigh muscle. Despite this, the Slovaks won and maintained their position in the Euro/African Zone group one. During a match in Metz with Croat Čilić he pulled a muscle below his right knee.

He'll spend his off season training in Slovakia. He'll start with condition training in the High Tatras, then at the National Tennis Centre. In March, Slovakia is due to play another round of the Davis Cup. The Portuguese, "the clay specialists", will have home advantage and Slovakia will need every ounce of support from its top player Lukáš Lacko from Piešťany. ■

Weltrangliste kommen. Die gegenseitige Rivalität würde ihnen weiteren Auftrieb geben. Diesen Wunsch konnte für ihn schon bald das nächste Tennistalent aus Piešťany, Filip Horanský erfüllen, der weltweit zu den besten Nachwuchsspielern zählt.

Der erst 23-jährige Lukáš Lacko verzeichnete in der letzten Zeit einen enormen Erfolg. Noch vor einem Jahr bewegte er sich auf der Weltrangliste der ATP um den Platz 150, heute befindet er sich bereits unter den ersten hundert. Der Gewinner dreier Challenge-Turniere in der vergangenen Saison besiegte unter anderem Ivan Ljubičić und Lleyton Hewitt. Im Kampf mit der Weltspitze war ihm das Glück jedoch nicht hold – die US Open ging für ihn mit einer Niederlage gegen Andy Murray aus, bei den Australian Open reichte seine Leistung nicht, um Rafael Nadal besiegen zu können. Beide Spiele brachten ihm jedoch Erfahrungen von unschätzbarem Wert. Das Glück, vor ausverkauftem Haus, bei einem der prestigeträchtigsten Turniere spielen zu können, hatte er zuvor nicht.

Die diesjährigen Erfolge brachten leider auch Verletzungen mit sich. Beim Davis Cup, im Spiel gegen Weißrussland, plagte den Kapitän unseres Teams der Oberschenkelmuskel. Die Slowaken haben trotzdem gewonnen und konnten

100. As a winner of three challenger tournaments in the last season he defeated such names as Ivan Ljubičić and Lleyton Hewitt. However his duels with top ranked players were less successful – he lost to Andy Murray at the US Open and Rafael Nadal at the Australian Open. Despite these setbacks, he gained valuable experience. It was for the

Lacko ersetzte auf diesen Posten Dominik Hrbatý und hat seither unter den einheimischen Spielern keine Konkurrenz. Seinen Worten zufolge vermisst er erfolgreichere slowakische Tennisspieler und würde sich wünschen, dass auch weitere seiner einheimischen Kollegen unter die ersten hundert der

sich in der I. Euro-Afrika-Gruppe halten. In Metz, beim Spiel gegen den Kroaten Čilić, zog sich Lacko eine Muskelzerrung unterhalb des rechten Knies zu.

Die Wintervorbereitung für die neue Saison absolviert Lukáš in der Slowakei. Zuerst wird er in der Hohen Tatra an der Steigerung seiner Kondition arbeiten, sein Training möchte er danach im Nationalen Tenniszentrum fortsetzen. Im März erwartet das slowakische Team die nächste Davis Cup-Runde. Die portugiesischen Sandplatz-Profis werden als heimisches Team im Vorteil sein und deshalb werden unsere Spieler starke Unterstützung in Person von Lukáš Lacko aus Piešťany brauchen. ■

Po Váhu sa plavili draky

Dragons Were Cruising Down the Váh River

Drachen auf der Waag

Martin Palkovič Foto autor (2), Tomáš Hudcovič (1)

V októbri po prvý raz brázdili rieku Váh dračie lode. Tieto pradávne čínske plavidlá, vyzdobené dračou hlavou a chvostom, prilákali na nábrežie množstvo zvedavcov i pretekárov. Poháňalo ich až dvadsať veslárov, ktorým udával rytmus bubeník sediaci vpredu. Na opačnej strane stál kormidelník.

Dračie lode pretekali proti prúdu na asi 150 metrov dlhej trati medzi Krajinským a Kolonádovým mostom. Nakoniec zvíťazili veslári z Bratislavy – Dunajskí diabli. Medzi pretekármi však nechýbali ľudia rôznych profesií i veku.

Najmladší z nich mal 10, najstarší 70 rokov. Išlo preto viac o zábavu, ako o výhru.

Nakoniec vodáci a primátor Remo Cicutto zamkli vody Váhu a vodníka poslali na zimný odpočinok. Zobudí sa opäť na jar, keď organizátori chystajú podobné podujatie, ale s medzinárodnou účasťou. Piešťany totiž majú na závody dračích lodí vynikajúce podmienky.

Dračie lode boli v Číne známe už pred 2000 rokmi. Vidiečania si pravidelne organizovanými závodmi chceli od „Draka“ vymôcť ochranu krajiny a prosperitu. Dnes sa vraj tomuto športu venuje viac ľudí ako futbalu. ■

In October, for the first time, dragon boats were ploughing through the waves of the Váh River. These primeval Chinese vessels, decorated with a dragon head and tail, attracted a large number of interested spectators and competitors along the bank of the river. They were propelled through the water by twenty rowers, who stroked their oars to a rhythm beat out by a drummer seated in the bow. On the opposite side of the boat, on the stern, stood the coxswain.

The dragon boats raced against the current along an approximately 150 metre course between the Krajinský (County) bridge and Colonnade Bridge. In the end, rowers from Bratislava, the Danube Devils, won. Among the racers were those from different professions and age groups. The youngest was 10 and the oldest 70 years old. Of course the entire event was more about having fun than about winning.

In the end, the boaters, along with Mayor Remo Cicutto, "locked up" the waters of the Váh and laid the river's water-sprite down for a long, winter's rest. He will awake once again in the spring, when organizers put on a similar

event, however, this time, with international participation. As it turns out, Piešťany provides excellent conditions for dragon boat competitions. Dragon boats existed in China more than 2,000 years ago. By means of these regularly organized dragon boat competitions, peasants were asking the "dragon" to strengthen the defence of the country and bring prosperity. Nowadays, it is said, that even more people devote their time to this sport than to football. ■

Im Oktober fuhren zum ersten Mal Drachenschiffe auf der Waag. Diese uralten chinesischen Wasserfahrzeuge, verziert mit Drachenkopf und Drachenschwanz, lockten eine Menge Neugieriger und Wettkämpfer zum Ufer. Bis zu 20 Ruderer bewegten die Drachenboote vorwärts, wobei ein vorn sitzender Trommler den Rhythmus bestimmte. Auf der entgegen gelegenen Seite stand der Steuermann.

Der Wettlauf zwischen den Drachenschiffen erfolgte gegen den Strom, auf einer etwa 150 Meter langen Strecke zwischen der „Krajinský“ und der Kolonnadenbrücke. Am Ende siegten die Ruderer „Dunajski diabli“ aus Bratislava. Unter den Wettkämpfern waren jedoch verschiedene Berufs- und Altersgruppen vertreten. Der jüngste von ihnen war gerade mal 10, der älteste 70 Jahre alt. Daher ging es mehr um Spaß als um den Sieg.

Danach schlossen die Wassersportler zusammen mit Bürgermeister Remo Cicutto die Gewässer der Waag symbolisch zu und schickten auch den Wassermann in den Winterschlaf. Aufgeweckt wird er wieder im Frühling, denn dann bereiten die Organisatoren eine ähnliche Veranstaltung vor, diesmal mit internationaler Teilnahme. Für das Wettrennen der Drachenboote bietet Piešťany hervorragende Bedingungen.

Drachenschiffe waren in China bereits vor 2.000 Jahren bekannt. Die Menschen auf dem Land wollten sich durch die regelmäßig organisierten Rennen von dem „Drachen“ Schutz und die Prosperität ihres Landes erbitten. Heute widmen sich dieser Sportart angeblich mehr Menschen als dem Fußball. ■

Nádejná krasokorčuliarka z Piešťan

Figure
Skating
Hopeful from
Piešťany

Eine Eiskunstlauf-
Hoffnung
aus Piešťany

Zdá sa, že predpoklady pre krasokorčuľovanie mala Monika Simančíková zakódované už v génoch. Aj jej mama bola krasokorčuliarkou, a tak sa Monika prvýkrát pokúsila postaviť na ľad už ako trojročné dievčatko. Po pár rokoch v nej odhalil prebúdajúci sa talent jej súčasný tréner Vladimír Dvojníkov, ktorý zároveň odporučil, aby sa tomuto športu začala venovať aktívnejšie.

It seems that Monika Simančíková's predisposition for figure skating was encoded in her genes. Her mother was also a professional figure skater, which is why she made her first attempts on the ice at the age of three. A few years later, her burgeoning talent was uncovered by her current coach Vladimír Dvojníkov, who, at the same time, recommended that she seriously begin to devote more of her time and energy to the sport.

Es scheint, dass die Voraussetzungen für den Eiskunstlauf Monika Simančíková bereits in den Genen lagen. Ihre Mutter war ebenfalls eine Eiskunstläuferin und so versuchte Monika ihre ersten Schritte auf dem Eis schon als Dreijährige zu machen. Nach einigen Jahren entdeckte ihr heutiger Trainer Vladimír Dvojníkov in Monika ein aufkeimendes Talent und legte ihr nahe, sich dieser Sportart intensiver zu widmen.

Petra Adamcová Foto Tomáš Hudcovič

Dnes má 15-ročná slečna za sebou mnohé úspechy na domácich i európskych súťažiach. Jej najčerstvejším úspechom je 5. miesto na pretekoch Grand Prix v Rakúskom Grazi, vďaka ktorému sa prepracovala na 15. miesto svetového rebríčka juniorov. Okrem toho bola zaradená do slovenského juniorského olympijského tímu, čo samo osebe je veľký úspech. Zároveň to znamená, že by sa jej mali zlepšiť podmienky na celkovú prípravu, aby mala väčšie šance na získanie požadovanej kvalifikácie pre zimné olympijské hry v nasledujúcich rokoch. Okrem školských povinností trávi Monika na ľadovej ploche približne tri hodiny denne. Trénovať chodí okrem Piešťan aj do Nového Mesta nad Váhom. Dôležité sú však najmä tréningy a sústredenia v zahraničí, bez ktorých by nemala až takú šancu na úspech.

Svoju prípravu na nové vystúpenie začína vždy po skončení zimnej sezóny. Samotné vypracovanie choreografie trvá zväčša štvrt roka. Podstatná je

spolupráca trénera Dvojníkova, trénerky-mamy Evy Simančíkovej a Moniky. Mladá krasokorčuliarka sa musí stotožniť s hudbou, ktorá je k choreografii zvolená. Osobne preferuje klasickú vážnu hudbu a temperamentné španielske rytmy. A potom už nasleduje len tvrdý tréning a doladovanie jednotlivých prvkov. Čerešničkou na torte je výber kostýmu, ktorý si naša reprezentantka vyberá z viacerých návrhov. Pred samotným vystúpením je už potrebná absolútna koncentrácia, pretože ako prezradila Monika, je veľkou trémistkou. Ale aj vďaka doterajším dosiahnutým výsledkom a praxi sa táto situácia každým vystúpením zlepšuje.

Na doteraz poslednej súťaži najväčších svetových nádejí v krasokorčuľovaní, na Junior Grand Prix 2010 Ostrava, ktorá sa konala v dňoch 14. – 16. 10. za účasti 32 pretekárov, sa Monika umiestnila na 6. mieste. Pred ňou boli iba juniorky z takých krasokorčuľarských veľmocí ako je USA, Rusko, Japonsko a Čína. V ďalších dňoch ju čakajú

prípravné preteky na Slovensku, kde bude skúšať zaradiť rôzne ťažšie krasokorčuľarské prvky. Za najväčšie vrcholy tohtoročnej zimnej sezóny považuje naša nádejná krasokorčuliarka svoju účasť na Európskej mládežníckej zimnej olympiáde, ktorá bude v polovici februára, no a v marci sa zúčastní majstrovstiev sveta. ■

The 15-year old young lady has already achieved much success at domestic and international competitions. Her most recent success was placing 5th at the Grand Prix tournament in Graz, Austria, thanks to which she moved up to 15th in the world rankings for juniors. In addition to this, she has also been put on the Slovak Junior Olympic team, which alone is a tremendous success. This also means that she has better conditions for practicing and preparing, which greatly increases her chances of qualifying for the Winter Olympic Games in the years to come.

Besides fulfilling her school responsibilities, Monika also spends around three hours a day on the ice. She practices not only in Piešťany, but in Nové Mesto nad Váhom as well. Most important are practices and competitions abroad, without which she wouldn't have much of a chance for success.

Her preparations for new performances always begin after the winter season. Working out the choreography alone takes over a quarter of a year. At the centre of all of this is the cooperation between coach Dvojnikov, coach-mother Eva Simančíkova and Monika. The young figure skater has to synchronize her choreographed movements with the chosen music. Personally she prefers classical music and temperamental Spanish rhythms. Afterwards, follows hard practice and ironing out any tricky, individual moves. The cherry on the cake is choosing the costume, which our representative is able to choose from a number of designers. Before each performance she has to completely concentrate and focus, because, as she herself admits, she's a real "nervous Nelly". However, as a result of what she has already experienced and achieved, this condition has improved with every performance.

In her most recent competition in the series of the world's best junior figure skaters, Grand Prix 2010 Ostrava, which took place between October 14 and 16, Monika placed 6th among 32 competitors. She was conquered only by juniors from figure skating great powers such as USA, Japan, Russia and China. Awaiting her in the days to come are preparation competitions in Slovakia, during which she will try to introduce different and more difficult skating moves. Our figure skating hopeful considers the European Youth Winter Olympic Festival, which will take place in the middle of February, to be the high point of this winter season, which will be followed in March by the World Championship. ■

Heute kann die inzwischen 15-jährige auf viele Erfolge, sowohl bei heimischen als auch europäischen Wettbewerben, zurück blicken. Ihr aktuellster Erfolg ist der 5. Platz bei dem „Grand Prix“ im österreichischen Graz, wodurch sie auf den Platz 15. der Junior-Weltrangliste vorrückte. Außerdem wurde sie in das slowakische Junior-Olympiateam aufgenommen, was allein schon einen großen Erfolg darstellt. Es bedeutet für sie auch verbesserte Bedingungen für die Gesamtvorbereitung, was ihre Chance auf die erforderliche Qualifizierung für die Olympischen Winterspiele in den kommenden Jahren erhöhen soll.

Zusätzlich zu ihren Schulpflichten verbringt Monika täglich etwa drei Stunden auf der Eisfläche. Das Training absolviert sie neben Piešťany auch in Nové Mesto nad Váhom. Von großer Bedeutung sind jedoch vor allem Trainingseinheiten und Vorbereitungslager im Ausland, ohne die sie keine so großen Aufstiegschancen hätte.

Mit der Vorbereitung für neue Auftritte beginnt Monika immer nach dem Ende der Wintersaison. Allein das Ausarbeiten einer Choreographie dauert meist ein Vierteljahr. Maßgebend dabei ist eine gute Zusammenarbeit zwischen Trainer Dvojniov, Trainerin und Mutter Eva Simančíková und Monika. Die junge Eiskunstläuferin muss sich mit der Choreographie-Musik identifizieren können. Sie persönlich bevorzugt klassische Musik und temperamentvolle spanische Rhythmen. Danach erfolgen nur noch ein hartes Training und das Abstimmen der einzelnen Kürelemente. Die „Kirsche auf der Sahnetorte“ ist die Wahl des Kostüms, bei der sich unsere Repräsentantin zwischen mehreren Modellen entscheiden kann. Vor dem anstehenden Auftritt ist absolute Konzentration ein Muss, denn Monika leidet – wie sie verraten hat – unter starkem Lampenfieber. Aber auch dieser Umstand bessert sich dank der bisher erzielten Erfolge und der wachsenden Routine mit jedem weiteren Auftritt.

Bei dem bisher letzten internationalen Wettbewerb der größten Eiskunstlauf-Hoffnungen, dem „Junior Grand Prix 2010“, der vom 14. bis 16. 10. unter Teilnahme von 32 Eiskunstläuferinnen in Ostrava stattfand, belegte Monika den 6. Platz. Besser waren nur Juniorinnen aus Eiskunstlauf-Mächten wie den USA, Japan, Russland und China. In den kommenden Tagen erwartet Monika ein Vorbereitungswettkampf in der Slowakei, bei dem sie versuchen wird, verschiedene anspruchsvolle Elemente in ihre Kür zu integrieren. Als Gipfel der diesjährigen Wintersaison betrachtet unsere vielsprechende Eiskunstläuferin ihre Teilnahme an der Winterolympiade der Junioren Mitte Februar und an der Weltmeisterschaft im März. ■

